

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 11. 7. 2019
COM(2019) 333 final

SPRÁVA KOMISIE

**VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2018
O UPLATŇOVANÍ ZÁSAD SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY
A O VZŤAHOCH S NÁRODNÝMI PARLAMENTMI**

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2018 O UPLATŇOVANÍ ZÁSAD SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY A O VZŤAHOCH S NÁRODNÝMI PARLAMENTMI

1. Úvod

V súlade s článkom 9 protokolu č. 2 k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie Komisia každý rok predkladá výročnú správu o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality pri tvorbe práva Európskej únie. Od roku 2005 sa Komisia takisto rozhodla zverejňovať výročnú správu o svojich vzťahoch s národnými parlamentmi. Vzhľadom na dôležitú úlohu, ktorú národné parlamenty zohrávajú pri uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality, sa Komisia rozhodla tieto dve správy zlúčiť. Tento nový prístup priniesie väčší dôraz na názory národných parlamentov a zabráni prekryvaniu medzi uvedenými dvomi výročnými správami. Táto 26. správa o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality sa preto vzťahuje aj na vzťahy medzi Komisiou a národnými parlamentmi.

Pokiaľ ide o uplatňovanie zásad subsidiarity a proporcionality, najvýraznejším vývojom v roku 2018 bola práca osobitnej skupiny pre subsidiaritu, proporcionalitu a scenár „Menej, ale efektívnejšie“ (ďalej len „osobitná skupina“), ktorú zriadil predseda Juncker a ktorej predsedá prvý podpredseda Komisie Timmermans. Jej zistenia priniesli nové podnety pre medziinštitucionálne úvahy a konkrétne opatrenia na zabezpečenie vypracovania a vykonávania právnych predpisov Únie v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality. Počet odôvodnených stanovísk ďalej klesal rovnako ako predchádzajúce dva roky a k žiadnemu návrhu Komisie neboli predložené odôvodnené stanoviská od viac ako štyroch národných parlamentov, čo je hlboko pod prahom pre spustenie postupu „žltej karty“.

Vo všeobecnosti boli vzťahy s národnými parlamentmi v roku 2018 naďalej intenzívne a plodné. Stanoviská vydané v rámci politického dialógu Komisie s národnými parlamentmi, ako aj v rámci systému včasného varovania pri porušení zásady subsidiarity sa vzťahujú na širokú škálu politík a otázok. Počet stanovísk predložených v politickom dialógu zostal v roku 2018 rovnako vysoký ako v roku 2017, hoci výraznú väčšinu stanovísk predložilo niekoľko veľmi aktívnych komôr. Naopak, počet národných parlamentov, ktoré nevydali žiadne stanoviská, sa v roku 2018 zvýšil na osem (desať komôr). Zároveň sa jedna tretina všetkých stanovísk prijatých Komisiou týkala návrhov, ktoré nepodliehajú kontrole subsidiarity¹, vrátane niekoľkých stanovísk z vlastnej iniciatívy, ktoré sa netýkali konkrétneho návrhu Komisie.

To dokazuje, že veľká väčšina národných parlamentov má trvalý záujem aktívne sa zapájať do iniciatív Komisie, a to aj v skorej, ale výhľadovej fáze cyklu politík, napríklad pokiaľ ide o budúci viacročný finančný rámec alebo prehlbovanie hospodárskej a menovej únie. Táto intenzívna výmena sa prejavuje aj vysokým počtom návštev komisárov v národných parlamentoch a naopak.

¹ Napríklad legislatívne návrhy v oblastiach, v ktorých má Únia výlučnú právomoc, alebo oznámenia a biele knihy.

2. UPLATŇOVANIE ZÁSAD SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY INŠTITÚCIAMI

2.1. Komisia

Osobitná skupina pre subsidiaritu, proporcionalitu a scenár „Menej, ale efektívnejšie“ a opatrenia nadväzujúce na jej odporúčania

Predseda Juncker 12. septembra 2017 vo svojej správe o stave Únie oznámil vytvorenie osobitnej skupiny pre subsidiaritu, proporcionalitu a scenár „Menej, ale efektívnejšie“. Šesť členov osobitnej skupiny pod vedením podpredsedu Timmermansa² sa v období od januára do júla 2018 stretlo sedemkrát, aby prediskutovali úlohy, ktoré predložil predseda Juncker vo svojom rozhodnutí o zriadení osobitnej skupiny:

- Ako lepšie uplatňovať zásady subsidiarity a proporcionality v práci inštitúcií Únie, najmä v jej legislatívnej práci?
- Ako identifikovať všetky oblasti politiky, v ktorých by sa časom mohlo rozhodovanie a/alebo vykonávanie úplne alebo čiastočne opätovne delegovať na členské štáty, prípadne by sa im mohlo definitívne odovzdať?
- Ako lepšie zapojiť regionálne a miestne orgány do prípravy politík Únie a opatrení nadväzujúcich na tieto politiky?

Na základe uvedených diskusií, verejného vypočutia a informácií poskytnutých mnohými zainteresovanými stranami osobitná skupina vo svojej správe predloženej predsedovi Junckerovi 10. júla 2018 uviedla deväť odporúčaní³. Hlavnými odporúčaniami bolo:

- Na vytvorenie lepších právnych predpisov založených na spoločnom chápaní subsidiarity a proporcionality sa vyžaduje nový spôsob práce.
- Je potrebná „aktívna subsidiarita“, ktorá miestnym a regionálnym orgánom a národným parlamentom poskytne silnejší hlas na podporu pocitu spoluzodpovednosti za činnosti Únie.
- Únia by mala využívať svoje zdroje efektívnejšie a vyberať si prioritné činnosti, ale neexistujú dôvody na opätovné delegovanie právomocí vyplývajúcich zo Zmluvy alebo celých oblastí politiky späť na členské štáty.

Vo svojom oznámení „Zásady subsidiarity a proporcionality: posilnenie ich úloh v tvorbe politík EÚ“⁴, prijatom 23. októbra 2018, Komisia vo všeobecnosti uviedla svoje odpovede pre osobitnú skupinu. Takisto vyzvala ostatné inštitúcie, poradné orgány, národné parlamenty a ďalšie orgány, aby zvážili, ako budú reagovať na odporúčania osobitnej skupiny.

Komisia:

- bude prezentovať posúdenia subsidiarity a proporcionality štandardným štruktúrovaným spôsobom s využitím spoločnej tabuľky pre posudzovanie, ktorú navrhla osobitná skupina,

² Traja poslanci národných parlamentov, pán Lopatka (Rakúsko), pán Vigenin (Bulharsko) a pán Vitsut (Estónsko), a traja členovia Výboru regiónov, pán Lambertz (Belgicko), pán Schneider (Nemecko) a pán Decoster (Francúzsko). Európsky parlament neprijal pozvanie Komisie, aby sa zapojil do osobitnej skupiny.

³ https://ec.europa.eu/commission/priorities/democratic-change/better-regulation/task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_sk.

⁴ COM(2018) 703.

čo prinesie plné výhody vtedy, ak sa do posúdenia zapoja aj Európsky parlament, Rada a národné parlamenty.

- sa v rámci konzultácií a hodnotení zameria na názory miestnych a regionálnych orgánov, pretože ich skúsenosti z prvej ruky s uplatňovaním právnych predpisov Európskej únie majú zásadný význam.
- podrobnejšie preskúma existujúce právne predpisy z hľadiska subsidiarity, proporcionality a úlohy miestnych a regionálnych orgánov, a to vrátane delegovaných a vykonávacích aktov.
- pomôže národným parlamentom efektívnejšie plniť svoju úlohu nezapočítaním, po dohode s Európskym parlamentom a Radou, dovolenkového obdobia Vianoc/Nového roka do osemtýždňového obdobia, počas ktorého môžu posilať odôvodnené stanoviská.
- vypracuje súhrnné odpovede v prípade, keď štyri alebo viaceré národné parlamenty vydajú odôvodnené stanoviská k legislatívnemu návrhu Komisie, ale ich počet nedosiahne prah potrebný na spustenie postupu „žltej karty“. To zvýši viditeľnosť stanoviská národných parlamentov a vytvorí komplexný obraz o otvorených otázkach, ako aj o úvahách Komisie, ktoré sa sprístupnia verejnosti aj spoluzákonodarcom.

Vo svojom oznámení z 15. apríla 2019 o hodnotení programu lepšej regulácie⁵ Komisia stanovila opatrenia, ktoré plánuje prijať v rámci prípravy svojich legislatívnych návrhov.

V dňoch 15. – 16. novembra 2018 predstavil prvý podpredseda Timmermans prístup Komisie na konferencii „Subsidiarita ako základný princíp Európskej únie“, ktorú v Bregenzi zorganizovalo rakúske predsedníctvo.

Komisia 20. decembra 2018 od poľského *Senatu* v rámci politického dialógu dostala prvé stanovisko k svojmu oznámeniu z 23. októbra. *Senat* vyjadril podporu zámerom Komisie a zároveň požiadal o ďalšie posilnenie úlohy národných parlamentov pri budúcej revízii zmlúv⁶.

Lepšia právna regulácia – analýza subsidiarity a proporcionality

V roku 2018 Komisia pokračovala v uplatňovaní svojho posilneného programu lepšej právnej regulácie a začlenila zásady subsidiarity a proporcionality do všetkých fáz tvorby politiky na základe zlepšených usmernení uverejnených v roku 2017. Webový portál „Vyjadrite svoj názor“⁷ sa ďalej zlepšil s cieľom poskytnúť občanom a zainteresovaným stranám jednotný prístupový bod pre účasť na príprave politiky Komisie. Komisia pokračovala aj v hodnotení existujúcich právnych predpisov a politických rámcov pred predložením návrhov na ich revíziu. Tieto hodnotenia zahŕňajú posúdenia toho, či existujúce politické opatrenia naďalej plnia svoj účel a do akej miery sú v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality.

Aj webové sídlo Komisie „Obmedzte záťaž – vyjadrite svoj názor!“⁸ a Platforma regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT)⁹ poskytujú spôsoby, ktorými môžu verejnosť a zainteresované

⁵ COM(2019) 178.

⁶ V prvom štvrtroku 2019 Komisia prijala ďalšie stanoviská ostatných komôr, ktoré boli vo všeobecnosti podporné.

⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_sk.

⁸ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/lighten-load_sk.

⁹ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/refit-platform/refit-platform-work-progress_sk. Platforma REFIT od svojho vzniku v roku 2015 vypracovala 89 odporúčaní.

strany komunikovať s Komisiou o možnej nadmernej záťaži alebo neefektívnosti existujúcich právnych predpisov Únie, ktoré sa môžu týkať aj otázok subsidiarity alebo proporcionality. Platforma REFIT v roku 2018 vypracovala 20 stanovísk s odporúčaniami pre Komisiu o tom, ako zjednodušiť a znížiť regulačnú záťaž súvisiacu s existujúcimi právnymi predpismi Únie¹⁰. Komisia na tieto odporúčania reaguje najmä vykonávaním svojich pracovných programov.

V usmerneniach o lepšej právnej regulácii a sprievodnom súbore nástrojov¹¹ sa požaduje, aby Komisia vykonala analýzu subsidiarity pri zvažovaní novej iniciatívy v oblastiach, v ktorých Únia nemá výlučnú právomoc, a pri hodnotení relevantnosti a európskej pridanej hodnoty existujúcej intervencie. Komisia analyzuje subsidiaritu pri legislatívnych, ako aj nelegislatívnych iniciatívach.

Cieľom analýzy je posúdiť:

1. či je opatrenie na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni dostatočné na dosiahnutie zamýšľaného cieľa a
2. či by činnosť Únie poskytla pridanú hodnotu v porovnaní s činnosťou členských štátov.

Podľa zásady proporcionality obsah a forma opatrenia Únie neprekračujú rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov zmlúv. Dodržiavanie zásady proporcionality spočíva v zabezpečení toho, aby prístup a stupeň regulačnej intervencie boli v súlade s cieľom. Vo všetkých posúdeniach vplyvu, hodnoteniach a kontrolách vhodnosti by sa malo jasne analyzovať uplatňovanie zásady proporcionality.

Posúdenia vplyvu

V roku 2018 výbor pre kontrolu regulácie¹² (ďalej len „výbor“) preskúmal 75 posúdení vplyvu a ku každému z nich vydal stanovisko¹³. V 16 prípadoch bolo potrebné zlepšiť analýzu subsidiarity a európskej pridanej hodnoty, pričom 47 stanovísk obsahovalo pripomienky zamerané na zlepšenie analýzy proporcionality a porovnanie politických riešení. Tieto príklady ilustrujú, akým spôsobom výbor v roku 2018 posúdil subsidiaritu a proporcionalitu a ako Komisii pomohol zlepšiť jej analýzu súladu návrhov s týmito zásadami:

- Po preskúmaní výborom sa **rozsah pôsobnosti** návrhu Komisie o **nekalých obchodných praktikách zúžil** na asymetrické vyjednávacie vzťahy s malými a strednými podnikmi (MSP) namiesto celého **potravinového dodávateľského reťazca**¹⁴.
- Vo svojom kladnom stanovisku s výhradami k **nezákonnému obsahu online**¹⁵ výbor spochybnil proporcionalitu plánovaných politických riešení, pričom uviedol, že tieto

¹⁰ http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/simplification/consultation/contributions_sk.htm.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox_en.

¹² Výbor pre kontrolu regulácie sa skladá z predsedu (na úrovni generálneho riaditeľa) a šiestich členov na plný úväzok, z ktorých traja nepochádzajú z Komisie. Všetci členovia výboru sú nezávislí a pôsobia v rámci osobnej spôsobilosti na základe svojich individuálnych odborných znalostí. Výbor skúma kvalitu posúdení vplyvu, kontrol vhodnosti a hlavných hodnotení. Súčasťou tejto kontroly kvality je subsidiarita a proporcionalita. https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/regulatory-scrutiny-board_sk.

¹³ Keď Komisia prijíma iniciatívy, stanoviská sa uverejňujú spolu s posúdeniami vplyvu.

¹⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-182-3-EN-MAIN-PART-1.PDF>.

¹⁵ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-397-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>.

možnosti neboli v súlade s rozsahom intervencie. Cieľom bolo riešiť teroristický obsah online, ale východiská a politické možnosti tento zámer vhodne neodrážali. Posúdenie vplyvu bolo potrebné aj na to, aby sa lepšie vysvetlilo, prečo sú ďalšie opatrenia týkajúce sa teroristického obsahu naliehavejšie ako pri inom nezákonnom obsahu. V dôsledku toho sa posúdenie vplyvu zrevidovalo a **možnosti politiky sa upravili s cieľom zabezpečiť lepšie zacielenie a podrobnejší obsah.**

- Vo svojom negatívnom stanovisku k **ochrane oznamovateľov**¹⁶ výbor spochybnil analýzu subsidiarity uvedenú v posúdení vplyvu a požiadal o jej zlepšenie. Následne sa v revidovanom posúdení vplyvu vypracovalo zdôvodnenie opatrení na úrovni Európskej únie v prípade, že neexistujú dostatočné vnútroštátne alebo európske právne predpisy o oznamovaní protispoločenskej činnosti. V **posúdení vplyvu bol zdôraznený a lepšie ilustrovaný cezhraničný rozmer**, čím sa preukázala potreba konať na úrovni Európskej únie.
- V prípade **programu Digitálna Európa**¹⁷, ktorý je súčasťou viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027, sa výbor domnieva, že v posúdení vplyvu by sa mali lepšie zohľadniť záväzky členských štátov spoluinvestovať a prispievať aktívnymi k spoločnej infraštruktúre na európskej úrovni. V posúdení vplyvu by sa takisto mala lepšie identifikovať požiadavka členských štátov, výskumnej obce a súkromného sektora na koordináciu ich výskumných a vzdelávacích činností, pričom by sa malo uviesť, ako by výdavkový program pomohol pokryť túto požiadavku. V reakcii na obavy výboru sa **oddiel o zapojení členských štátov** v revidovanom posúdení vplyvu **rozšíril a zmenilo sa jeho usporiadanie tak, aby zodpovedal piatim častiam programu.**

Hodnotenia a kontroly vhodnosti

Subsidiarita a proporcionalita boli základnými prvkami retrospektívnych hodnotení a kontrol vhodnosti, v ktorých sa hodnotí, či európske opatrenia prinášajú očakávané výsledky, pokiaľ ide o efektívnosť, účinnosť, súdržnosť, relevantnosť a európsku pridanú hodnotu. V roku 2018 Komisia dokončila približne 70 hodnotení vrátane troch kontrol vhodnosti (hodnotenia širších oblastí politiky). Tri kontroly vhodnosti sa týkali námorných záležitostí, legálnej migrácie a právnych predpisov týkajúcich sa chemických látok (okrem REACH).

Výbor pre kontrolu regulácie v roku 2018 skontroloval 10 hlavných hodnotení a kontrol vhodnosti. V siedmich prípadoch vrátane právnych predpisov o legálnej migrácii, rybárstve a námorných záležitostiach, o ekologizácii spoločnej poľnohospodárskej politiky a o stratégii Európskej únie pre adaptáciu na zmenu klímy predložil odporúčania na zlepšenie v rámci kategórie „relevantnosť a pridaná hodnota EÚ/subsidiarita“. Táto kontrola pomohla zlepšiť analýzu Komisie, pokiaľ ide o to, ako sa v hodnoteniach a kontrolách vhodnosti zohľadňujú zásady subsidiarity a proporcionality¹⁸.

2.2. Európsky parlament

¹⁶ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-198-3-EN-MAIN-PART-1.PDF>.

¹⁷ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-289-1-EN-MAIN-PART-1.PDF>.

¹⁸ Ďalšie informácie o kontrolách vhodnosti sa uvádzajú na webovom sídle platformy REFIT: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/refit-platform/refit-platform-work-progress_sk.

V roku 2018 Európsky parlament formálne prijal 473 podaní národných parlamentov podľa protokolu č. 2 o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality¹⁹. Pri 46 z nich išlo o odôvodnené stanoviská, zvyšných 427 tvorili príspevky (podania, ktoré sa netýkajú otázok dodržiavania zásady subsidiarity). V roku 2017 bolo v porovnaní s tým oficiálne postúpených Európskemu parlamentu 49 odôvodnených stanovisk a 372 príspevkov. Pomer odôvodnených stanovisk a príspevkov zostáva nízky, čo naznačuje, že národné parlamenty nevnímajú kontrolu subsidiarity ako prostriedok na zastavenie procesu tvorby právnych predpisov Európskej únie, ale skôr ako spôsob vyjadrenia svojich názorov a obáv²⁰.

Podľa prílohy V k Rokovaciemu poriadku Európskeho parlamentu nesie horizontálnu zodpovednosť za zabezpečenie súladu so zásadou subsidiarity Výbor pre právne veci. Každých šesť mesiacov je jeden člen Výboru pre právne veci vymenovaný za stáleho spravodajcu pre subsidiaritu na základe rotácie medzi politickými skupinami. Sajjad Karim (Európski konzervatívci a reformisti) bol stálym spravodajcom v prvej polovici roku 2018, v druhej polovici roka ho nasledoval Gilles Lebreton (Európa národov a slobody). Odôvodnené stanoviská, ktoré výbor prijal a potvrdil ako také, sa zaraďujú pre informáciu do programu najbližšej schôdze Výboru pre právne veci.

Výbor pre právne veci takisto pravidelne vypracúva správu o výročnej správe Komisie o subsidiarite a proporcionalite. Posledná správa o výročnej správe o subsidiarite a proporcionalite sa výnimočne vzťahovala na roky 2015 a 2016. Táto správa Mady Delvauxovej (Socialisti a demokrati) bola prijatá na plenárnom zasadnutí 18. apríla 2018²¹.

Výbor pre právne veci takisto prispieva k polročným správam Konferencie parlamentných výborov pre záležitosti Únie z parlamentov Európskej únie (COSAC)²² o otázkach týkajúcich sa subsidiarity a proporcionality. Výbor pre právne veci osobitne v odpovedi na 29. polročnú správu konferencie COSAC a s ohľadom na svoje uznesenie zo 17. mája 2017 opätovne potvrdil, že v rámci možného preskúmania zmlúv by sa mohol zlepšiť a zefektívniť proces kontroly subsidiarity²³. Mohlo by sa napríklad zvažovať, či by sa odôvodnené stanoviská mali obmedziť na preskúmanie dôvodov subsidiarity alebo či by mali zahŕňať aj hodnotenia proporcionality a aký by mal byť účinok v prípadoch, keď sa dosiahne prah týchto postupov v súlade s článkom 7 ods. 2 protokolu č. 2.

Výbor pre právne veci tiež navrhol, aby sa osemtýždňové obdobie, počas ktorého môžu národné parlamenty podávať odôvodnené stanoviská, mohlo na základe odôvodnených objektívnych dôvodov (napr. prírodných katastrof a období parlamentných prázdnin) predĺžiť. To by sa mohlo dosiahnuť prostredníctvom politickej dohody medzi inštitúciami Európskej únie a národnými parlamentmi. Výbor pre právne veci navyše navrhol, aby Komisia spolu s národnými

¹⁹ Postup spracovania odôvodnených stanovisk národných parlamentov Európskym parlamentom sa uvádza vo výročnej správe o subsidiarite a proporcionalite za rok 2016, v bode 2.3.

²⁰ Všetky podania národných parlamentov sú k dispozícii v databáze predložených dokumentov národných parlamentov „Connect“ Európskeho parlamentu:

<http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html>.

²¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2018-0120+0+DOC+XML+V0//SK>.

²² Informácie o konferencii COSAC sa uvádzajú v oddiele 5.

²³ Pozri odpoveď Európskeho parlamentu v prílohe k 29. polročnej správe (s. 346),

<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc565f936fe0165fc71d02603b4&appLng=SK>.

parlamentmi mohla vyhodnotiť možnosť prijať nezáväzné usmernenia na pomoc národným parlamentom pri posudzovaní dodržiavania zásad subsidiarity a proporcionality bez toho, aby to ohrozilo ich priestor na voľné uváženie.

Výskumná služba Európskeho parlamentu takisto naďalej pomáhala Európskemu parlamentu pri zohľadňovaní zásad subsidiarity a proporcionality v jeho práci, a to:

- systematickou kontrolou aspektov subsidiarity a proporcionality v posúdeniach vplyvu, ktoré vypracúva Komisia, a upozorňovaním na akékoľvek obavy vyjadrené v tejto súvislosti, najmä národnými parlamentmi a Výborom regiónov²⁴,
- zabezpečením toho, aby sa tieto zásady plne rešpektovali vo vlastnej práci Európskeho parlamentu, napríklad pri vykonávaní posúdení vplyvu vlastných vecných pozmeňujúcich návrhov alebo pri analyzovaní pridanej hodnoty návrhov Parlamentu na nové právne predpisy na základe článku 225 ZFEÚ a pri posudzovaní nákladov spôsobených nečinnosťou na úrovni Európskej únie, ako aj
- kontrolou aspektov subsidiarity a proporcionality pri vypracúvaní posúdení vplyvu so zameraním na pridanú hodnotu Európskej únie namiesto vnútroštátnych výdavkov alebo opatrení.

2.3. Európska rada a Rada Európskej únie

Európska rada v záveroch prijatých na svojom zasadnutí 14. decembra 2018 v kontexte ďalšieho dokončovania programu jednotného trhu Európskej únie²⁵ vyzvala na vykonávanie a presadzovanie prijatých rozhodnutí a pravidiel na všetkých úrovniach verejnej správy, ako aj na dodržiavanie noriem a zabezpečenie inteligentného uplatňovania zásad lepšej právnej regulácie *vrátane subsidiarity a proporcionality*. V týchto záveroch Európska rada uvítala v súvislosti s prípravou ďalšieho strategického programu vedúcich predstaviteľov aj spoločnú správu o konzultáciách s občanmi. V tejto spoločnej správe predloženej v mene rakúskeho predsedníctva a nadchádzajúceho rumunského predsedníctva Rady Európskej únie (ďalej len: „Rada“) sa zdôraznila dôležitosť zásady subsidiarity²⁶.

Vo svojich záveroch z 30. novembra 2018 o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 16/2018 „Preskúmanie ex post týkajúce sa právnych predpisov EÚ: dobre zriadený, no neúplný systém“²⁷ Rada „zdôraznila dôležitosť Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva (...), jej príslušných cieľov (napríklad legislatívne zameranie na oblasti s najväčšou pridanou hodnotou pre európskych občanov, zjednodušenie právnych predpisov Únie

²⁴ V roku 2018 Európsky parlament vypracoval 64 počiatočných hodnotení posúdení vplyvu vypracovaných Európskou komisiou, jedno podrobné hodnotenie posúdenia vplyvu vypracovaného Európskou komisiou a jedno úplné posúdenie vplyvu, 17 európskych posúdení vplyvu *ex post*, 6 iných hodnotení *ex post* a 4 dokumenty „implementácia v praxi“. Dokončil aj tri správy o nákladoch spôsobených nečinnosťou na európskej úrovni, šesť posúdení európskej pridanej hodnoty a jednu analýzu nákladov a prínosov.

²⁵ Dokument EUCO 17/18, body II/2 a IV/15, dostupný na: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17-2018-INIT/sk/pdf>.

²⁶ Dokument Rady 14535/18, strana 7, dostupný na: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14535-2018-INIT/sk/pdf>.

²⁷ Dokument Rady 14137/18, bod 3, dostupný na: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14137-2018-INIT/sk/pdf>.

a predchádzanie nadmernej regulácii) a zásad, ako je subsidiarita, proporionalita, právna istota a transparentnosť“.

Podľa článku 4 protokolu č. 2 k zmluvám Rada postupuje národným parlamentom všetky návrhy legislatívnych aktov (ako aj zmenené návrhy) pochádzajúce od skupiny členských štátov, Súdneho dvora Európskej únie, Európskej centrálnej banky alebo Európskej investičnej banky. Okrem toho podľa článku 6 protokolu č. 2 predseda Rady postúpi stanovisko ktoréhokoľvek národného parlamentu k návrhu legislatívneho aktu pochádzajúcemu od skupiny členských štátov vlád navrhujúcich členských štátov. Predseda Rady takisto postúpi stanoviská národných parlamentov k návrhom legislatívnych aktov pochádzajúcim od Súdneho dvora, Európskej centrálnej banky alebo Európskej investičnej banky dotknutej inštitúcii alebo orgánu.

V apríli 2018 Rada národným parlamentom postúpila žiadosť Súdneho dvora o nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení Protokol č. 3 o štatúte Súdneho dvora podľa článku 281 ZFEÚ²⁸. V októbri 2018 národným parlamentom postúpila žiadosť Európskej investičnej banky o zmenu štatútu Európskej investičnej banky na základe mimoriadneho legislatívneho postupu stanoveného v článku 308 ZFEÚ²⁹.

Okrem povinností podľa zmluvy Rada takisto zabezpečuje, aby boli členské štáty informované o stanoviskách národných parlamentov k legislatívnym návrhom Komisie. Generálny sekretariát Rady v roku 2018 odoslal delegáciám 36 odôvodnených stanovísk prijatých na základe protokolu č. 2 a 200 stanovísk vydaných v rámci politického dialógu³⁰.

2.4. Výbor regiónov³¹

Na činnosť v roku 2018 mala vplyv práca osobitnej skupiny pre subsidiaritu, proporionalitu a scenár „Menej, ale efektívnejšie“³², v ktorej delegácia Európskeho výboru regiónov zdôrazňovala význam miestnych a regionálnych orgánov pri monitorovaní subsidiarity a proporionality a v rozhodovacom procese v Európe ako celku.

Výsledkom činnosti osobitnej skupiny je podľa názoru Výboru regiónov významný posun v tom, aká dôležitosť sa v Európskej únii pripisuje subsidiarite a proporionalite, pričom sa zdôraznila potreba nového prístupu k tvorbe politiky Európskej únie. Po ukončení mandátu osobitnej skupiny Výbor regiónov viackrát vyjadril svoj záväzok k tomuto novému prístupu, ktorý sa nazýva „Aktívna subsidiarita – nový spôsob práce“, najmä prostredníctvom vyhlásenia predsedníctva³³ zo 14. septembra 2018. Výbor regiónov prijal aj konkrétne kroky a opatrenia na

²⁸ Rada 2018/0900 (COD) — dokument 7586/18, dostupný na: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7586-2018-INIT/sk/pdf>.

²⁹ Rada 2018/0811 (CNS) – dokument 13166/18, dostupný na: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13166-2018-INIT/sk/pdf>.

³⁰ Medzi počtom odôvodnených stanovísk, ktoré zaregistrovali Európsky parlament, Rada a Komisia, existujú rozdiely spôsobené tým, že odôvodnené stanoviská nedostali všetky inštitúcie alebo že jednotlivé inštitúcie rátať počet prijatých odôvodnených stanovísk odlišným spôsobom. Pozri aj poznámku pod čiarou č. 45.

³¹ Podrobnejší opis činností týkajúcich sa subsidiarity je uvedený vo výročnej správe o subsidiarite za rok 2018, ktorú vydal Výbor regiónov a ktorá bude k dispozícii po prijatí predsedníctvom Výboru regiónov na adrese <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/Pages/default.aspx>.

³² Informácie o práci osobitnej skupiny sa uvádzajú aj v oddiele 2.1.

³³ Vyhlásenie predsedníctva o vykonávaní zásad subsidiarity a proporionality, COR-2018-03130-00-02-DECL-TRA.

uplatňovanie tohto prístupu „aktívnej subsidiarity“ v rámci svojich konzultačných a politických činností.

Hlavným príkladom tohto úsilia je pilotný projekt siete regionálnych centier zameraných na posudzovanie vykonávania právnych predpisov Európskej únie³⁴. Projekt bol zaradený medzi odporúčania v záverečnej správe osobitnej skupiny a bol schválený predsedníctvom Výboru regiónov 8. októbra 2018. Jeho hlavným cieľom bolo využiť miestne a regionálne skúsenosti s vykonávaním európskej politiky na zvýšenie pridanej hodnoty právnych predpisov Únie. Pilotná fáza by mala trvať dva roky, zúčastňuje sa na nej 20 regiónov a na politickej úrovni sa začala na ôsmom európskom samite regiónov a miest 14. – 15. marca 2019 v Bukurešti.

V roku 2018 Výbor regiónov opätovne vykonával pracovný program v oblasti subsidiarity ako hlavný nástroj monitorovania subsidiarity. Z pracovného programu Komisie na rok 2018 bolo pôvodne vybratých päť prioritných iniciatív a päť ďalších iniciatív. Vzhľadom na prácu delegácie Výboru regiónov v osobitnej skupine však boli v prvom polroku 2018 pozastavené pravidelné činnosti výboru v oblasti monitorovania subsidiarity. V rámci revidovaného pracovného programu v oblasti subsidiarity na druhú polovicu roka 2018³⁵ boli z piatich pôvodne vybraných iniciatív monitorované dve prioritné iniciatívy.

Okrem toho Výbor regiónov na základe svojho rokovacieho poriadku posúdil súlad so zásadami subsidiarity a proporcionality pri všetkých legislatívnych návrhoch, ku ktorým vydal stanoviská³⁶. V roku 2018 prijal 78 stanovísk, z ktorých 40 sa týkalo legislatívneho návrhu, 35 zahŕňalo posúdenie dodržiavania zásady subsidiarity a 33 zahŕňalo posúdenie dodržiavania zásady proporcionality.

S cieľom podporiť prácu spravodajcov expertná skupina pre subsidiaritu v druhej polovici roku 2018 uskutočnila dve konzultácie o prioritných iniciatívach v pracovnom programe v oblasti subsidiarity.

Prvou z prioritných iniciatív zahrnutých do pracovného programu v oblasti subsidiarity na druhú polovicu roka 2018 bol balík sociálnej spravodlivosti³⁷. Riadiaca skupina pre subsidiaritu zdôraznila, že je potrebné zamerať sa na legislatívne iniciatívy týkajúce sa zriadenia Európskeho orgánu práce, zverejnené 13. marca 2018³⁸. S expertnou skupinou pre subsidiaritu sa konzultovalo v súvislosti s legislatívnym návrhom na zriadenie Európskeho orgánu práce, pričom väčšina expertov vyjadrila obavy v súvislosti s uplatňovaním subsidiarity, aj keď návrh nepovažovala za jasné porušenie zásady.

Hlavnou otázkou, na ktorú sa príspevky zameriavajú, je to, či je nový Európsky orgán práce skutočne lepšou alternatívou z hľadiska rozsahu a účinku v porovnaní s mechanizmom posilnenej spolupráce medzi vnútroštátnymi orgánmi. Stanovisko obsahovalo tieto závery: „vo všetkých fázach budovania Európskeho orgánu práce treba plne rešpektovať zásadu subsidiarity a všetky vnútroštátne právomoci v pracovných a sociálnopolitických záležitostiach“, pričom

³⁴ Reakcia na odporúčanie osobitnej skupiny pre subsidiaritu: pilotný projekt siete regionálnych centier zameraných na posudzovanie vykonávania právnych predpisov EÚ, COR-2018-03132-05-00-NB-TRA.

³⁵ COR-2018-01703-09-00-NB-TRA.

³⁶ Článok 55 ods. 2 rokovacieho poriadku, Ú. v. EÚ L 65, 5.3.2014, s. 41.

³⁷ COM(2018) 131 a COM (2018) 132.

³⁸ COM(2018) 131.

Európsky orgán práce musí zohľadniť rozličné modely a priority trhu práce, ktoré majú členské štáty.

Viacročný finančný rámec bol druhou prioritnou iniciatívou v pracovnom programe v oblasti subsidiarity na druhú polovicu roka 2018. Z balíka legislatívnych návrhov bol jediným návrhom, pri ktorom boli vznesené obavy, návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ochrane rozpočtu Únie v prípade všeobecných nedostatkov v oblasti dodržiavania zásady právneho štátu v členských štátoch³⁹. V stanovisku Výbor regiónov zdôraznil, že nebolo vypracované posúdenie vplyvu a že vzhľadom na dôležitosť návrhu a úplne nový obsah by sa to malo považovať za základný procesný nedostatok. Hoci Výbor regiónov v stanovisku „víta zámer Komisie zaviesť tri nové vlastné zdroje“, zároveň „s poľutovaním poukazuje na to, že Komisia vo svojom návrhu na vytvorenie nových vlastných zdrojov v dostatočnej miere nepreskúmala rešpektovanie zásady subsidiarity a že nebol vypracovaný ani odhad potenciálneho vplyvu návrhu na finančnú spôsobilosť miestnych a regionálnych samospráv“. Komisia odpovedala, že zavedením nových zdrojov by sa znížil príspevok členských štátov založený na hrubom národnom dôchodku a že zásada spoločného daňového základu medzi Európskou úniou a členskými štátmi, napríklad pri dani z pridanej hodnoty, je dobre zavedenou praxou.

Okrem toho, že vypracovala príspevky o výbere a analýze prioritných iniciatív pracovného programu v oblasti subsidiarity na druhú polovicu roka 2018, bola expertná skupina pre subsidiaritu tiež konzultovaná s cieľom uľahčiť prácu osobitnej skupiny pre subsidiaritu, proporionalitu a scenár „Menej, ale efektívnejšie“. S odborníkmi sa konzultovalo o: a) mandáte osobitnej skupiny, najmä o tabuľke na posudzovanie subsidiarity, a výsledky boli zahrnuté do príspevku členov Výboru regiónov na treťom zasadnutí osobitnej skupiny, ktoré sa konalo 15. marca 2018.

Riadiaca skupina pre subsidiaritu, ktorá podporuje prácu delegácie výboru v osobitnej skupine, sa v roku 2018 stretla päťkrát, a teda viackrát ako v predchádzajúcich rokoch. Výbor regiónov 28. mája 2018 usporiadal vypočutie osobitnej skupiny s cieľom podporiť jej prácu. Toto vypočutie bolo pre zainteresované strany príležitosťou priamo vyjadriť svoje obavy a predložiť návrhy osobitnej skupine, čo poslúžilo ako podklad pre vypracovanie záverečnej správy osobitnej skupiny.

Sieť na monitorovanie subsidiarity⁴⁰ bola naďalej dôležitým nástrojom pre činnosti Výboru regiónov zamerané na monitorovanie subsidiarity. Sieť sa v porovnaní s rokom 2017 zmenila len mierne, pričom počet partnerov sa do konca roku 2018 zvýšil zo 155 na 156. Jediným nováčikom z roku 2018 bola obec Maia z Portugalska.

V roku 2018 úroveň činnosti platformy REGPEX siete na monitorovanie subsidiarity⁴¹ naďalej rástla. Podsieť siete na monitorovanie subsidiarity, ktorá je otvorená parlamentom a vládami regiónov s legislatívnymi právomocami, sa využíva čoraz viac, pričom v roku 2018 zaznamenala

³⁹ COM(2018) 324.

⁴⁰ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/thesmn/Pages/default.aspx>, sieť na monitorovanie subsidiarity, ktorá začala činnosť v apríli 2007 s cieľom uľahčiť výmenu informácií medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi a Úniou, pokiaľ ide o rôzne dokumenty a legislatívne a politické návrhy Komisie. Slúži ako prístupový bod, ktorý všetkým svojim partnerom umožňuje nielen získať informácie, ale aj vyjadriť svoje názory.

⁴¹ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/regpex/Pages/default.aspx>, podsieť siete na monitorovanie subsidiarity pre regionálne zhromaždenia s legislatívnymi právomocami slúži na podporu účasti jej partnerov v ranom štádiu legislatívneho postupu Únie (obdobie systému včasného varovania).

95 príspevkov. Ide o veľmi významný nárast oproti predchádzajúcim rokom (66 príspevkov v roku 2017, 28 príspevkov v roku 2016), čo by mohlo odrážať rastúci politický význam subsidiarity a proporcionality v Európskej únii. Najväčší počet reakcií partnerov REGPEX prišlo v súvislosti s návrhom smernice o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu⁴² a návrhom rozhodnutia o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany⁴³, pričom pre každý z návrhov bolo prijatých šesť príspevkov.

2.5. Súdny dvor Európskej únie

V roku 2018 Súdny dvor vydal jeden rozsudok týkajúci sa dodržiavania zásad subsidiarity a proporcionality zákonodarcom Únie. Rozsudkom potvrdil, že tieto zásady boli rešpektované. Išlo o vec *Swedish Match AB* z 22. novembra 2018⁴⁴ (vec C-151/17), v ktorej Súdny dvor vo svetle týchto zásad potvrdil platnosť smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/40/EÚ o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových a súvisiacich výrobkov.

Pokiaľ ide o zásadu proporcionality, v prejudiciálnom rozhodnutí sa potvrdilo, že zákonodarca Únie mohol na základe vedeckých štúdií a veľkej miery voľnej úvahy, ktorú má v tejto súvislosti, ako aj v súlade so zásadou obozretnosti dospieť k záveru, že uvádzanie tabakových výrobkov určených na orálne použitie na trh by mohlo spôsobiť riziko pre verejné zdravie. Pokiaľ ide o vhodnosť zákazu uvádzania tabakových výrobkov určených na orálne použitie na trh s cieľom dosiahnuť vysokú úroveň ochrany verejného zdravia, Súdny dvor dospel k záveru, že smernica zjavne neprekročila rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa zabezpečiť vysokú úroveň ochrany verejného zdravia.

Pri posudzovaní zásady subsidiarity Súdny dvor konštatoval, že smernica 2014/40/EÚ má dvojité cieľ, ktorý spočíva v uľahčení bezproblémového fungovania vnútorného trhu s tabakovými výrobkami a v zabezpečení vysokej úrovne ochrany ľudského zdravia.

Zo vzájomnej závislosti týchto dvoch cieľov vyplýva, že zákonodarca Únie sa mohol legitímne domnievať, že musí stanoviť súbor pravidiel uvádzania tabakových výrobkov na orálne použitie na trh Európskej únie a že tento dvojité cieľ možno lepšie dosiahnuť na európskej úrovni. Súdny dvor sa osobitne domnieval, že aj za predpokladu, že by druhý cieľ mohol byť lepšie dosiahnutý na úrovni členských štátov, platí, že sledovanie cieľa na tejto úrovni by mohlo viesť k situáciám, v ktorých by niektoré členské štáty dovoľovali uvádzanie tabakových výrobkov na orálne použitie na trh, hoci iné by to zakazovali. To by úplne odporovalo prvému cieľu smernice 2014/40/EÚ, a to zlepšeniu fungovania vnútorného trhu s tabakovými a súvisiacimi výrobkami.

⁴² COM(2017) 753.

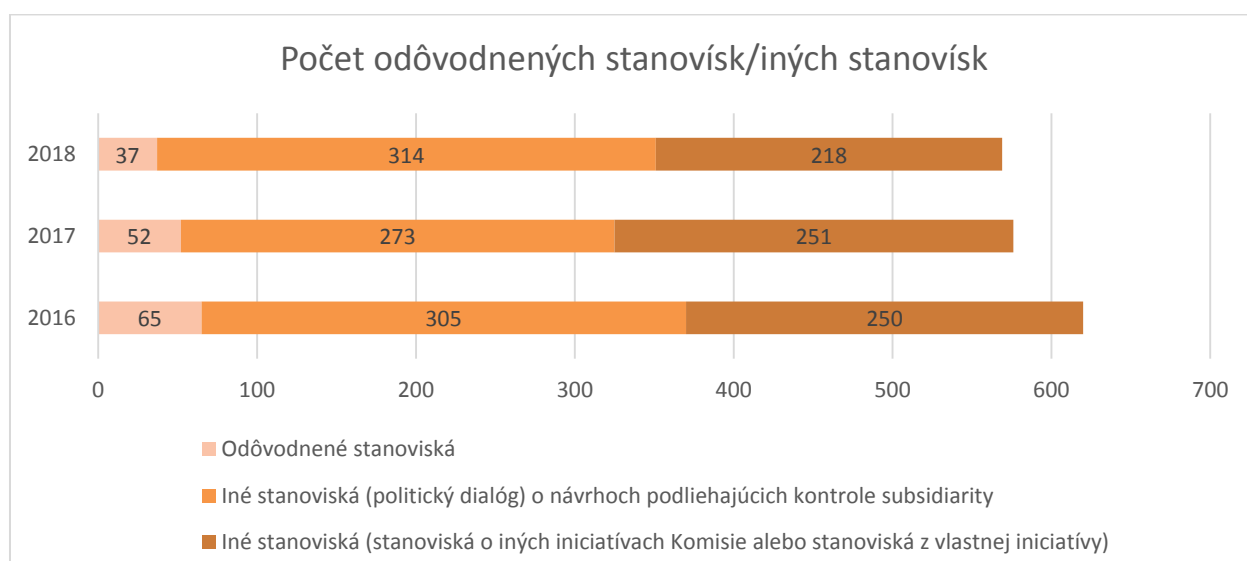
⁴³ COM(2017) 772.

⁴⁴ Rozsudok z 22. novembra 2018, C-151/17 [návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (Spojené kráľovstvo)] – *Swedish Match AB/Secretary of State for Health*, EU:C:2018:938.

3. UPLATŇOVANIE MECHANIZMU KONTROLY SUBSIDIARITY ZO STRANY NÁRODNÝCH PARLAMENTOV

3.1. Prehľad

V roku 2018 bolo Komisii predložených 37 **odôvodnených stanovísk** národných parlamentov⁴⁵, čo bolo výrazne menej ako v roku 2016 (65) a v roku 2017 (52). Celkový počet stanovísk prijatých v roku 2018 bol takmer rovnaký ako v predchádzajúcich rokoch (576 v roku 2017, 569 v roku 2018), čo znamená, že podiel odôvodnených stanovísk na celkovom počte stanovísk naďalej klesal, a to z 10,5 % v roku 2016 a 9 % v roku 2017 na 6,5 % v roku 2018. Podiel odôvodnených stanovísk na celkovom počte stanovísk k návrhom Komisie, ktoré podliehajú mechanizmu kontroly subsidiarity, takisto prudko klesol zo 17,6 % (65/370) v roku 2016 a 16 % (52/325) v roku 2017 na 10,5 % (37/351) v roku 2018.

V roku 2018 bolo prijatých 37 odôvodnených stanovísk, ktoré sa týkali 22 rozličných návrhov alebo balíkov návrhov (pozri prílohu 1). K žiadnemu z nich neboli predložené viac ako štyri odôvodnené stanoviská (s piatimi až siedmimi hlasmi). To je v protiklade so situáciou v roku 2016, keď k návrhu na revíziu smernice o vysielaní pracovníkov bolo predložených 14 odôvodnených stanovísk, čo viedlo k spusteniu postupu „žltej karty“, a v roku 2017, keď návrh týkajúci sa vnútorného trhu s elektrinou viedol k 11 odôvodneným stanoviskám, no daný postup sa nespustil. Väčšina odôvodnených stanovísk sa týkala týchto návrhov: revízia smernice o pitnej vode, zdaňovanie digitálnych činností v Únii a návrh o zefektívnení opatrení na urýchlenie realizácie transeurópskej dopravnej siete. Každý návrh viedol k štyrom odôvodneným stanoviskám. Podrobnejšie sa opisujú v oddiele 3.2.

⁴⁵ Tento počet predstavuje celkový počet stanovísk prijatých od parlamentných komôr podľa protokolu č. 2 k zmluvám. Odôvodnené stanovisko týkajúce sa viac ako jedného návrhu Komisie sa na štatistické účely počíta len ako jedno odôvodnené stanovisko, kým na určenie prahovej hodnoty pre spustenie postupu „žltej/oranžovej karty“ vo vzťahu ku konkrétnemu návrhu Komisie sa takéto odôvodnené stanovisko počíta ako jedno odôvodnené stanovisko vo vzťahu ku každému z návrhov, ktorých sa týka. Európsky parlament naproti tomu započítava taký počet odôvodnených stanovísk, aký je počet návrhov, ktorých sa týkajú.

Zatiaľ čo v odôvodnených stanoviskách národných parlamentov sa vo všeobecnosti spochybňuje pridaná hodnota navrhovaného opatrenia na európskej úrovni v porovnaní s opatreniami na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, treba takisto spomenúť, že na druhej strane v odôvodnenom stanovisku *Assemblée nationale* (FR) k strategickým plánom v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky⁴⁶ bola vznesená námietka proti nadmernému delegovaniu právomocí na členské štáty s tým, že politika by sa účinnejšie uplatňovala na úrovni Únie.

Pokles celkového počtu odôvodnených stanovísk vydaných v roku 2018 odrážal podobný pokles počtu odôvodnených stanovísk vydaných jednotlivými komorami. V roku 2018 vydalo odôvodnené stanoviská 14 zo 41 komôr (v porovnaní s 26 v roku 2016 a 19 v roku 2017). Najväčší počet odôvodnených stanovísk vydal švédsky parlament *Riksdag*. Sám vydal 12 odôvodnených stanovísk, t. j. viac ako jednu tretinu z celkového počtu. Ďalšie komory, ktoré v roku 2018 vydali odôvodnené stanoviská boli (v abecednom poradí členských štátov): *Poslanecká sněmovna* (CZ) (4), *Senát* (CZ) (1), *Folketing* (DK) (2), *Bundestag* (DE) (2), *Dáil a Seanad Éireann* (IE) (4)⁴⁷, *Sénat* (FR) (2), *Assemblée nationale* (FR) (1), *Senato della Repubblica* (IT) (1), *Kamra tad-Deputati* (MT) (1), *Tweede Kamer* (NL) (1), *Bundesrat* (AT) (3) a *House of Commons* (UK) (2) a *House of Lords* (UK) (1).

3.2. Kľúčové prípady

V tomto oddiele sa predstavujú tri konkrétne návrhy/balíky, ku ktorým bolo v roku 2018 predložených najviac odôvodnených stanovísk (štyri ku každému z nich).

- *Návrh na revíziu smernice o pitnej vode*

Komisia 1. februára 2018 navrhla prepracovať smernicu o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu⁴⁸. Tento návrh viedol k štyrom odôvodneným stanoviskám⁴⁹.

Komora *Bundesrat* (AT) spochybnila prínos navrhovaných ustanovení o hodnotení nebezpečenstva a informovaní verejnosti a zlučiteľnosť ustanovení o prístupe k spravodlivosti s rakúskym právnym systémom. Komory *Dáil a Seanad Éireann* (IE) uviedli, že návrhom sa zbytočne obmedzuje rozsah vnútroštátneho rozhodovania a nezohľadňujú sa v ňom existujúce opatrenia na vnútroštátnej úrovni a miestne a regionálne aspekty. Komora *House of Commons* (UK) uviedla argument, že v návrhu nebol preukázaný vyšší prínos opatrení na európskej úrovni, pričom sa členským štátom dáva príliš malá voľnosť pri uplatňovaní nových ustanovení, najmä pokiaľ ide o požiadavku poskytovať prístup k pitnej vode na verejných priestranstvách. *Poslanecká sněmovna* (CZ) sa domnievala, že kvalitu vody a záležitosti súvisiace s voľným prístupom k vode na verejných priestranstvách by členské štáty mohli dostatočne zabezpečiť na centrálnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Komisia vo svojich odpovediach na obavy národných parlamentov týkajúce sa subsidiarity zdôraznila, že navrhnutím revízie smernice o pitnej vode reagovala na vôbec prvú úspešnú

⁴⁶ COM(2018) 392.

⁴⁷ *Dáil a Seanad Éireann* predložili štyri spoločné odôvodnené stanoviská.

⁴⁸ COM(2017) 753.

⁴⁹ *Bundesrat* (AT), *Poslanecká sněmovna* (CZ), *Dáil a Seanad Éireann* (IE), *House of Commons* (UK). Komisia prijala aj štyri stanoviská v rámci politického dialógu, ktoré predložili konkrétne *Senát* (CZ), *Bundesrat* (DE), *Assembleia da República* (PT) a *Senat* (RO). Vo všetkých sa podporili opatrenia na úrovni Únie, v troch z nich [okrem jedného od *Assembleia da República* (PT)] však boli vyjadrené aj isté obavy týkajúce sa proporcionality. Príspevky zaslané regionálnymi parlamentmi (pozri oddiel 2.4.) boli vo všeobecnosti k tomuto návrhu kritické.

európsku iniciatívu občanov „Right2Water“ a na uznesenie Európskeho parlamentu, v ktorom Európsky parlament vyzval Komisiu, aby predložila legislatívne návrhy v súlade s primárnym cieľom tejto európskej iniciatívy občanov⁵⁰. Návrh nadväzoval aj na Agendu 2030 Organizácie Spojených národov. Okrem toho hodnotenie smernice o pitnej vode⁵¹ potvrdilo význam právnych predpisov o pitnej vode na európskej úrovni. Komisia preto tvrdila, že cieľ návrhu chrániť ľudské zdravie zabezpečením vysokej kvality pitnej vody pre občanov v celej Európe možno lepšie dosiahnuť na európskej úrovni. Komisia takisto pripomenula, že návrh ponechal členským štátom široký priestor na voľné uváženie pri transponovaní smernice do vnútroštátneho práva a pri jej vykonávaní.

- *Návrh smerníc o zdaňovaní digitálnych činností v Únii*

Komisia 21. marca 2018 prijala návrh smernice, ktorou sa stanovujú pravidlá týkajúce sa zdaňovania príjmov právnických osôb, ktoré sa vyznačujú významnou digitálnou prítomnosťou⁵², a návrh smernice o spoločnom systéme zdanenia digitálnych služieb formou dane z výnosov z poskytovania určitých digitálnych služieb⁵³. Tieto smernice tvorili súčasť balíka o zdaňovaní digitálneho hospodárstva a ich cieľom bolo riešiť problémy, ktoré vyplývajú zo skutočnosti, že súčasný rámec dane z príjmov právnických osôb nedrží krok s novými charakteristikami digitálneho sektora. Tieto dva návrhy podnietili vznik štyroch odôvodnených stanovísk⁵⁴. Štyri komory vo svojich odôvodnených stanoviskách uviedli, že zdanenie je v prvom rade záležitosťou členských štátov a že cieľ návrhov možno lepšie dosiahnuť prostredníctvom vnútroštátnych riešení koordinovaných na medzinárodnej úrovni, najmä v rámci Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj.

Komisia vo svojich odpovediach zdôraznila, že zdaňovanie digitálnych činností má medzinárodný rozmer, pretože je zakotvené v medzinárodnom daňovom rámci a týka sa prípadov, keď sa digitálne činnosti vykonávajú cezhranične. Nekoordinované vnútroštátne opatrenia v tejto oblasti by vytvorili zložitú situáciu, viedli by k narušeniu jednotného trhu a zvýšili by riziko dvojitého zdanenia. Európske riešenie by v tejto súvislosti prinieslo pridanú hodnotu v porovnaní s rôznymi vnútroštátnymi politikami, pretože by znížilo zaťaženie podnikov, ktoré podliehajú novým pravidlám, a vyslalo by medzinárodnému spoločenstvu silný signál, že Európska únia je odhodlaná zabezpečiť spravodlivé zdaňovanie podnikov v digitálnom hospodárstve. Komisia úzko spolupracuje s Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj s cieľom podporiť vytvorenie medzinárodného riešenia, čo si však vyžiada určitý čas, a návrh týkajúci sa zdaňovania právnických osôb s významnou digitálnou prítomnosťou podnieti medzinárodné diskusie.

- *Návrh nariadenia o zefektívnení opatrení na urýchlienie realizácie transeurópskej dopravnej siete*

⁵⁰ Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. septembra 2015 k ďalšiemu postupu nadväzujúcemu na európsku iniciatívu občanov Right2Water (2014/2239(INI)); Ú. v. EÚ C 316, 22.9.2017, s. 99.

⁵¹ SWD(2016) 428 final.

⁵² COM(2018) 147.

⁵³ COM(2018) 148.

⁵⁴ *Folketing* (DK), *Dáil a Seanad Éireann* (IE), *Kamra tad-Deputati* (MT) a *Tweede Kamer* (NL). Komisia prijala aj päť stanovísk v kontexte politického dialógu, ktoré zaslali *Chambre des représentants* (BE), *Senát* (CZ), *Cortes Generales* (ES) (2 stanoviská) a *Assembleia da República* (PT). V týchto stanoviskách sa síce vo všeobecnosti iniciatíva podporila, ale poukázalo sa v nich na potrebu dobrého prepojenia činností na úrovni Únie a medzinárodných rokovaní.

Komisia 27. mája 2018 prijala návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zefektívnení opatrení na urýchlenie realizácie transeurópskej dopravnej siete⁵⁵. Cieľom tohto návrhu je podporiť účinnú a včasnú realizáciu základnej transeurópskej dopravnej siete, pričom od každého členského štátu sa vyžaduje, aby určil jediný príslušný orgán, ktorý bude udeľovať povolenia. Boli predložené štyri odôvodnené stanoviská⁵⁶.

Riksdag (SE) podporil ciele návrhu, ale kritizoval navrhovaný rozsah pôsobnosti návrhu nariadenia, ktorý by zahŕňal všetky zložky infraštruktúry základnej transeurópskej dopravnej siete, ktorá pozostáva z vnútroštátnych dopravných sietí podliehajúcich vnútroštátnemu plánovaniu a udeľovaniu povolení. Podľa názoru švédskeho parlamentu *Riksdag* nie je potrebné dôsledne kontrolovať vnútroštátne plánovanie a postupy udeľovania povolení ani fungovanie vnútroštátnych inštitúcií vrátane miestnej a regionálnej samosprávy. Komora *Bundestag* (DE) takisto podporila ciele návrhu, ale uviedla, že tieto ciele by členské štáty mohli dosiahnuť rovnako účinne na centrálnej, regionálnej alebo miestnej úrovni bez toho, aby každý členský štát musel určiť jediný príslušný orgán. Kritizovala aj výber nariadenia, pričom sa domnievala, že smernica by umožnila lepšie zohľadnenie špecifických vnútroštátnych situácií. *Senát* (CZ) sa domnieval, že v navrhovanom jednotnom integrovanom postupe nebola zohľadnená zložitnosť zistených situácií a že súčasnú situáciu možno zlepšiť výmenou osvedčených postupov medzi členskými štátmi. Írsky parlament *Oireachtas* uviedol, že návrhom sa zbytočne obmedzuje vnútroštátne rozhodovanie a nezohľadňujú sa v ňom miestne a regionálne okolnosti.

Komisia vo svojich odpovediach vysvetlila, že návrh sa zameriava na základnú transeurópsku dopravnú sieť, ktorej cezhraničný a celoeurópsky význam je jasný, a že Európska únia získa všetky výhody siete len vtedy, ak sa vybuduje celá základná sieť. Hoci Komisia súhlasí s tým, že jediný príslušný orgán by mal byť určený v súlade s vnútroštátnymi právnymi rámcami a administratívnymi štruktúrami, zdôraznila, že tento jediný príslušný orgán by mal zjednodušiť, zefektívniť a sprehľadniť postupy. Komisia takisto zdôraznila, že v niektorých členských štátoch sú tieto postupy udeľovania povolení už integrované a centralizované v jednom príslušnom orgáne, ktorý vedie celý proces. To vysvetľuje, prečo si Komisia zvolila nariadenie, a nie smernicu, pričom ak je už vnútroštátna organizácia v súlade s požiadavkami, nevyžadujú sa vnútroštátne opatrenia na transponovanie smernice do vnútroštátnych právnych predpisov.

4. POLITICKÝ DIALÓG S NÁRODNÝMI PARLAMENTMI

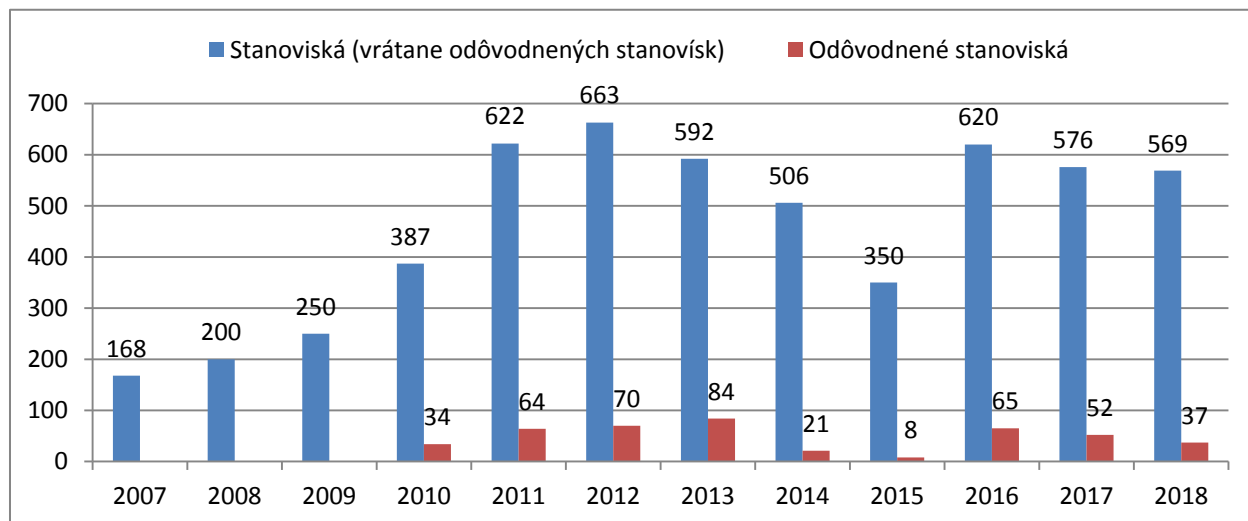
Všeobecné pripomienky k písomným stanoviskám

V roku 2018 národné parlamenty Komisii zaslali 569 stanovísk (vrátane 37 uvedených odôvodnených stanovísk). V porovnaní s rokom 2017, keď národné parlamenty vydali 576 stanovísk, je ich počet približne rovnaký. Z týchto 569 stanovísk sa 351 (62 %) týkalo návrhov Komisie, ktoré podliehajú mechanizmu kontroly subsidiarity. Zostávajúcich 218 stanovísk (38 %) sa týkalo nelegislatívnych iniciatív, ako sú oznámenia, alebo šlo o stanoviská z vlastnej iniciatívy. Tento relatívne vysoký podiel ukazuje záujem národných

⁵⁵ COM(2018) 277.

⁵⁶ *Senát* (CZ), *Bundestag* (DE), *Dáil a Seanad Éireann* (IE) a *Riksdag* (SE). Komisia dostala takisto tri stanoviská v kontexte politického dialógu, ktoré zaslali *Bundesrat* (DE), *Assemblée nationale* (FR) a *Assembleia da República* (PT) a v ktorých boli vyjadrené aj obavy týkajúce sa proporcionality navrhovaných opatrení.

parlamentov na tom, aby Komisii poskytovali cenné politické príspevky do rozhodovacieho procesu v čo najskoršej fáze.

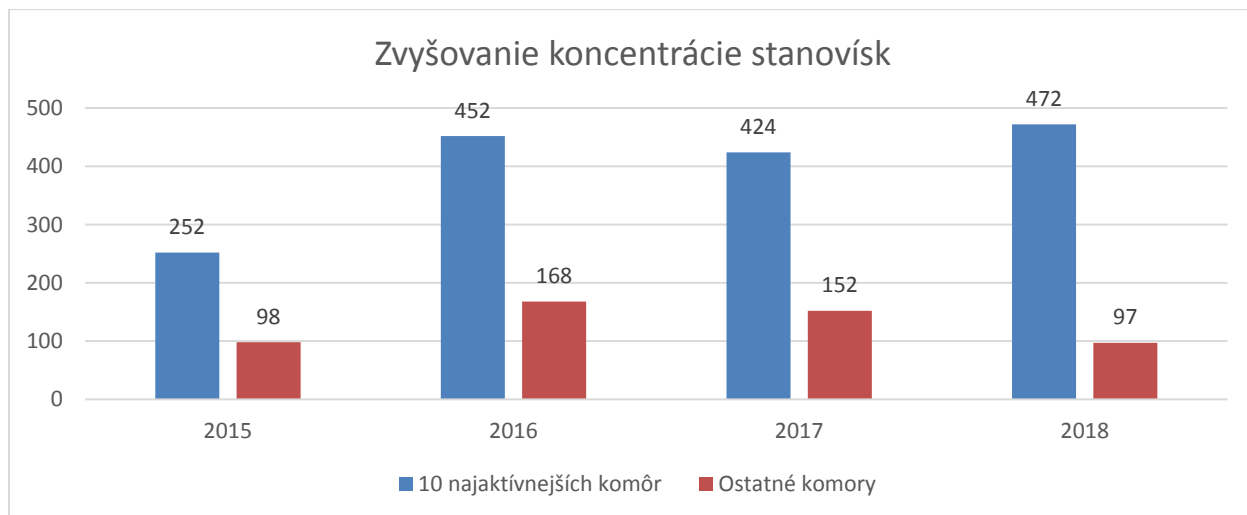

Účasť a rozsah pôsobnosti

Ešte viac ako v predchádzajúcich rokoch sa počet stanovísk zaslaných Komisii značne líšil medzi národnými parlamentmi. Desať najaktívnejších komôr vydalo 472 stanovísk, t. j. 83 % z celkového počtu (2017: 74 %, 2016: 73 %, 2015: 72 %), zatiaľ čo 10 komôr⁵⁷ (štyri v roku 2017) nevydalo žiadne stanovisko.

Najvyšší počet stanovísk predložil v roku 2018 portugalský parlament *Assembleia da República*. Jeho 99 stanovísk tvorilo približne 17 % celkového počtu prijatých stanovísk. Ďalších deväť národných parlamentov alebo komôr, ktoré v roku 2017 zaslali najvyšší počet stanovísk, boli *Senát* (CZ) (81 stanovísk), *Cortes Generales* (ES) (53 stanovísk), *Bundesrat* (DE) (52 stanovísk), *Camera Deputaţilor* (RO) (48 stanovísk), *Senat* (RO) (45 stanovísk), *Poslanecká sněmovna* (CZ) (37 stanovísk), *Sénat* (FR) (24 stanovísk), *Senato della Repubblica* (IT) (18 stanovísk) a *Riksdag* (SE) (15 stanovísk). V prílohe 2 sa uvádza počet stanovísk zaslaných každou komorou.

⁵⁷ Nationalrat (AT), Narodno Sabranie (BG), Vouli ton Antiprosopon (CY), Riigikogu (EE), Eduskunta (FI), Vouli ton Ellinon (GR), Saeima (LV), Chambre des Députés (LU), Državni svet a Državni zbor (SI).

Hlavné témy stanovísk v politickom dialógu

Ešte viac ako v predchádzajúcich rokoch boli v roku 2018 stanoviská národných parlamentov rozdelené do širokej škály tém. Žiadna iniciatíva Komisie nepritiahla v roku 2017 takú pozornosť národných parlamentov ako balík opatrení v oblasti čistej energie (62 stanovísk). Na nasledujúcich miestach sa umiestnilo týchto šesť balíkov, z ktorých každý pritiahol 11 až 15 stanovísk⁵⁸, a teda najviac pozornosti zo strany národných parlamentov:

1. Dokončenie hospodárskej a menovej únie – 15 stanovísk
 2. Regionálny rozvoj a politika súdržnosti po roku 2020 – 13 stanovísk
 3. Nová dohoda pre spotrebiteľov – 11 stanovísk
 4. Spoločná poľnohospodárska politika po roku 2020 – 11 stanovísk
 5. Európsky orgán práce a prístup k sociálnej ochrane – 11 stanovísk
 6. Budúcnosť učenia – 11 stanovísk
- *Viacročný finančný rámec 2021 – 2027 – horizontálne aspekty*

Návrhy viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 týkajúce sa systému vlastných zdrojov Európskej únie a ochrany rozpočtu Únie v prípade všeobecných nedostatkov v oblasti dodržiavania zásady právneho štátu v členských štátoch, ktoré Komisia prijala 2. mája 2018⁵⁹, priamo viedli k ôsmim stanoviskám šiestich komôr⁶⁰ vrátane jedného odôvodneného stanoviska⁶¹. Tieto návrhy boli koncom mája a v júni doplnené množstvom odvetvových návrhov alebo balíkov programov na podporu a vykonávanie európskych politík⁶², pričom

⁵⁸ K žiadnemu individuálnemu dokumentu Komisie nebolo predložených viac ako desať stanovísk. V prílohe 3 sú uvedené dokumenty, ktoré podnietili vznik viac ako siedmich stanovísk.

⁵⁹ COM(2018) 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327 a 328 z 2. mája 2018.

⁶⁰ Poslanecká sněmovna (CZ), Senát (CZ) (tri stanoviská), Bundesrat (DE), Assembleia da República (PT), Camera Deputaţilor (RO), Riksdag (SE).

⁶¹ Od švédskeho parlamentu Riksdag ku COM(2018) 325 a 327 (vlastné zdroje).

⁶² Regionálny rozvoj a súdržnosť (29. máj); Sociálne a globalizačné fondy, Erasmus, Kreatívna Európa, Spravodlivosť, program Práva a hodnoty a Program pre boj proti podvodom (30. máj); Európsky nástroj stabilizácie investícií, Program na podporu reforiem a boj proti falšovaniu (31. máj); Spoločná poľnohospodárska politika, Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a Európsky námorný a rybársky fond (1. jún); Invest EU, Nástroj na prepájanie Európy, Digitálna Európa a vesmírne programy

najviac pozornosti zo strany národných parlamentov (pozri ďalej) pritiahli tie, ktoré sa týkajú regionálneho rozvoja a súdržnosti (13 stanovísk) a poľnohospodárstva (11 stanovísk).

V ôsmich stanoviskách, ktoré sa priamo týkajú balíka z 2. mája, sa vo všeobecnosti podporovali určité časti návrhov, napríklad zjednodušenie štruktúry rozpočtu a zvýšenie flexibility pri riadení európskych fondov. Niektoré však obsahovali aj výhrady k zníženiu financovania „tradičných“ politik, ako je poľnohospodárstvo a súdržnosť, a/alebo k navrhovanému systému nových vlastných zdrojov, a najmä k vlastným zdrojom spojeným so spoločným konsolidovaným základom dane z príjmov právnických osôb.

Komisia vo svojich odpovediach vysvetlila, že zatiaľ čo sa jej návrhy zameriavali na nové priority, na ktorých sa dohodli vedúci predstavitelia, a na oblasti, v ktorých rozpočet Európskej únie prináša najvyššiu pridanú hodnotu, mierny pokles výdavkov na poľnohospodársku politiku a politiku súdržnosti by nemal narušiť plnenie cieľov týchto politik. Zdôraznila aj, že súbor nových vlastných zdrojov by bol priamejšie prepojený s politikami Európskej únie, ako je to v prípade väčšiny súčasných zdrojov príjmov, a že zavedenie spoločného konsolidovaného základu dane z príjmov právnických osôb by zmiernilo deformácie vytvorením spravodlivejšieho a súdržnejšieho daňového prostredia pre podniky, pričom by sa členské štáty vyhli pretekcom o čo najnižšiu sadzbu dane, pokiaľ ide o zdaňovanie právnických osôb, a dosiahol by sa výrazný príspevok k boju proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a narušaniu daňového základu.

- *Regionálny rozvoj a politika súdržnosti po roku 2020*⁶³

Komisia 31. mája 2018 prijala balík návrhov zameraných na riešenie nerovností medzi jednotlivými regiónmi v Európe z hľadiska ich hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Nové návrhy politiky súdržnosti sa zameriavajú na riešenie hlavných priorít Európskej únie, ako je boj proti nezamestnanosti a riadenie hospodárskeho a sociálneho rozvoja tak, aby sa posilnila konkurencieschopnosť a konvergencia. Ich cieľom je takisto zefektívniť financovanie politiky súdržnosti, pokiaľ ide o investície a projekty v cezhraničných regiónoch, čím sa podporí rast v pohraničných regiónoch.

V roku 2018 sedem komôr⁶⁴ predložilo 13 stanovísk vrátane jedného odôvodneného stanoviska⁶⁵. Vo všeobecnosti podporovali ciele balíka a uvítali zjednodušenie postupov (niektoré si želali ďalšie zjednodušenie), ako aj rozdelenie regiónov do troch kategórií podľa stupňa ich rozvoja, ale odmietli navrhované zníženie výdavkov na politiku súdržnosti a najmä na cieľ Európskej územnej spolupráce (Interreg). Niekoľko komôr vyjadrilo znepokojenie nad vysokou tematickou koncentráciou na určité politické ciele a/alebo požadovalo väčšiu flexibilitu pre členské štáty. Niektoré komory mali pochybnosti o mechanizme na riešenie právnych prekážok a/alebo o návrate k dvojročnej lehote na zrušenie rozpočtových prostriedkov („N+2“).

(6. jún); Výskum a inovácie (Horizont Európa, ITER a Euratom) a Program pre jednotný trh (7. jún); Dane a clá (8. jún); Európsky zbor solidarity (11. jún); Fond pre azyl a migráciu, vybavenie na colné kontroly a riadenie hraníc a víza (12. jún); Európsky obranný fond, Fond pre vnútornú bezpečnosť, jadrová bezpečnosť a pomoc na vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky (13. jún); Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce, predvstupová pomoc a zámorské krajiny a územia (14. jún).

⁶³ COM(2018) 372, 373, 374 a 375 z 29. mája 2018.

⁶⁴ Senát (CZ) (dve stanoviská), Bundesrat (DE) (tri stanoviská), Cortes Generales (ES), Senato della Repubblica (IT), Assembleia da República (PT) (štyri stanoviská), Senat (RO), Riksdag (SE).

⁶⁵ Od švédskeho parlamentu Riksdag ku COM(2018) 373.

Komisia vo svojich odpovediach zdôraznila, že sú potrebné úpravy rozpočtu politiky súdržnosti, ako aj pridelenia prostriedkov na cieľ Európska územná spolupráca (Interreg), a to z rôznych dôvodov, ako je brexit a potreba poskytnúť podporu novým prioritám. Navrhovaná politika súdržnosti by však bola z hľadiska finančného objemu stále najvýznamnejšou politikou Únie a naďalej by sa vzťahovala na všetky regióny.

Komisia poukázala na to, že vďaka tematickej koncentrácii by zdroje politiky súdržnosti neboli príliš rozptýlené, pričom požiadavky na vyššiu koncentráciu pre určité politické ciele by šli ruka v ruku s väčšou flexibilitou poskytovanou členským štátom. To zahŕňa aj možnosť definovať požiadavky na vnútroštátnej úrovni, pričom sa zohľadnia potreby a potenciál jednotlivých regiónov. Zdôraznila, že postupný návrat k pravidlu N+2 spolu s viac ako 80 navrhovanými zjednodušeniami vrátane menej prísnych a strategickejších požiadaviek v oblasti tvorby programov a správ a nižších úrovní predbežného financovania by prispeli k urýchleniu vykonávania programu Interreg.

Komisia takisto vysvetlila, že cieľom navrhovaného mechanizmu na riešenie právnych prekážok je pomôcť členským štátom bez takýchto mechanizmov riešiť právne prekážky a umožniť účastníkom v pohraničných regiónoch vypracovať spoločné projekty, pričom nezasahuje do vnútroštátnych legislatívnych právomocí ani neukladá nové povinnosti členským štátom s porovnateľne účinnými mechanizmami.

- *Spoločná poľnohospodárska politika po roku 2020*⁶⁶

Komisia 1. júna 2018 predložila balík troch legislatívnych návrhov o spoločnej poľnohospodárskej politike po roku 2020. Jeho cieľom bolo zaistiť, aby táto politika lepšie reagovala na súčasné a budúce výzvy, ako je zmena klímy alebo generačná obnova, a zároveň naďalej podporovala európskych poľnohospodárov pri vytváraní udržateľného a konkurencieschopného odvetvia poľnohospodárstva. S cieľom zjednodušiť a modernizovať spoločnú poľnohospodársku politiku Komisia tiež navrhla na základe strategických plánov, aby sa členským štátom poskytla väčšia pružnosť pri stanovovaní podrobností o intervenciách.

Desať komôr⁶⁷ k tomuto balíku predložilo 11 stanovísk vrátane jedného odôvodneného stanoviska⁶⁸. Väčšina komôr uvítala skutočnosť, že súčasná štruktúra spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá je rozdelená na dve oblasti, ako aj jej navrhované ciele sa zachovali na ďalšie programové obdobie. Zdôraznili však aj, že na túto politiku sú potrebné dostatočné finančné zdroje. Niektoré komory nesúhlasili so znížením financovania na politiku rozvoja vidieka a/alebo s povinným obmedzením a postupným znižovaním priamych platieb. Domnievajú sa, že členské štáty by mali mať možnosť na základe svojich osobitných okolností rozhodnúť, či tieto nástroje zavedú alebo nie. Jedna komora navyše nesúhlasila s tým, aby sa na členské štáty v nadmernej miere delegovali právomoci, ktoré by sa lepšie uplatňovali na európskej úrovni⁶⁹.

⁶⁶ COM(2018) 392, 393 a 394 z 1. júna 2018.

⁶⁷ Senát (CZ), Bundesrat (DE), Cortes Generales (ES), Assemblée nationale (FR), Hrvatski Sabor (HR), Dáil a Seanad Éireann (IE), Camera dei Deputati (IT), Sejm (PL), Assembleia da República (PT) (dve stanoviská), Senat (RO).

⁶⁸ Od Assemblée nationale (FR) ku COM(2018) 392.

⁶⁹ V súvislosti s týmto odôvodneným stanoviskom Assemblée nationale (FR) pozri aj oddiel 3.1.

Komisia vo svojich odpovediach v súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva z Európskej únie a potrebou riešiť existujúce a nové politické priority vysvetlila, že v tomto náročnom rozpočtovom kontexte je jej návrh vyčleniť 365 miliárd EUR na spoločnú poľnohospodársku politiku v rokoch 2021 – 2027 silným signálom pokračujúcej podpory pre budúcnosť poľnohospodárstva a vidieckych oblastí Európskej únie. Zdôraznila, že priame platby by sa znížili len mierne a že v súvislosti s rozvojom vidieka sa navrhlo opätovné vyváženie podpory medzi Európskou úniou a členskými štátmi vrátane možnosti zvýšenia vnútroštátnych príspevkov s cieľom udržať primeranú úroveň podpory vidieckych oblastí.

Komisia takisto vysvetlila, že poskytnutie väčšej pružnosti členským štátom na stanovenie podrobností o intervenciách podľa ich potrieb by zvýšilo potenciál lepšieho zacielenia a zjednodušenia politiky. Zdôraznila, že jej návrhy sú zamerané na to, aby bola spoločná poľnohospodárska politika naďalej vhodná na daný účel na základe modernizácie a zjednodušenia politického rámca, spravodlivejšieho a cielennejšieho rozdelenia priamych platieb a ambicióznejšieho úsilia v oblasti klímy a životného prostredia a opatrení na podporu rastu a pracovných miest vo vidieckych oblastiach a aby zároveň prispievala k iným politikám a medzinárodným záväzkom Európskej únie (napr. Parížska dohoda o zmene klímy a ciele udržateľného rozvoja OSN).

- *Dokončenie hospodárskej a menovej únie*⁷⁰

Komisia 6. decembra 2017 uverejnila plán na prehĺbenie hospodárskej a menovej únie v Európe s cieľom posilniť jednotnosť, efektívnosť a demokratickú zodpovednosť európskej hospodárskej a menovej únie do roku 2025.

Zahŕňal štyri hlavné iniciatívy:

1. návrh na zriadenie Európskeho menového fondu zakotveného v právnom rámci Únie a vychádzajúceho zo zavedenej štruktúry Európskeho mechanizmu pre stabilitu;
2. návrh na začlenenie podstaty Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii do právneho rámca Únie, pričom sa zohľadní primeraná flexibilita zabudovaná do Paktu stability a rastu;
3. oznámenie o nových rozpočtových nástrojoch pre stabilnú eurozónu v rámci Únie a
4. oznámenie, v ktorom sa objasňujú možné funkcie európskeho ministra hospodárstva a financií, ktorý by mohol pôsobiť ako podpredseda Komisie a predseda Euroskupiny, v zmysle platných zmlúv EÚ.

V roku 2018 sedem komôr⁷¹ predložilo 15 stanovísk k balíku. Väčšina národných parlamentov sa zhodla na tom, že stabilita hospodárskej a menovej únie je strategickým záujmom Únie, a balík v zásade podporuje, ale domnieva sa, že niektoré návrhy je potrebné objasniť. Väčšina komôr podporila vytvorenie pozície európskeho ministra hospodárstva a financií s určitými obavami týkajúcimi sa možnej zmeny zmlúv Európskej únie, ktorá by bola potrebná. Niektoré sa obávali, že prehĺbenie hospodárskej a menovej únie by viedlo k presunu právomocí

⁷⁰ COM(2017) 821, 822, 823, 824, 825, 826 a 827 zo 6. decembra 2017.

⁷¹ Poslanecká sněmovna (CZ), Senát (CZ) (štyri stanoviská), Bundesrat (DE) (dve stanoviská), Cortes Generales (ES), Camera dei Deputati (IT) (päť stanovísk), Senato della Repubblica (IT), Senat (RO).

z vnútroštátnej úrovne na úroveň Európskej únie, najmä vo fiškálnej oblasti a v oblasti dohľadu nad bankovým sektorom.

Komisia vo svojich odpovediach súhlasila s tým, že je v rámci balíka je potrebné dopracovať niekoľko návrhov. Okrem návrhov Komisie týkajúcich sa budúceho viacročného finančného rámca boli načrtnuté najmä viaceré návrhy uvedené v oznámení Komisie „Nové rozpočtové nástroje pre stabilnú eurozónu v rámci EÚ“. Komisia uvítala stanovisko národných parlamentov, že stabilita hospodárskej a menovej únie je strategickým záujmom Európskej únie.

Komisia takisto vzala na vedomie pochybnosti niektorých národných parlamentov vo vzťahu k myšlienke európskeho ministra hospodárstva a financií. Komisia sa však domnievala, že vytvorenie tejto pozície by pomohlo zvýšiť efektívnosť a demokratickú zodpovednosť za riadenie hospodárskych záležitostí v eurozóne a v Európskej únii ako celku.

- *Nová dohoda pre spotrebiteľov*⁷²

V súlade s cieľmi „Novej dohody pre spotrebiteľov“, ktorú oznámil predseda Juncker vo svojom prejave o stave Únie v roku 2017, Komisia 11. apríla 2018 prijala oznámenie a dva návrhy smerníc zamerané na zlepšenie dodržiavania právnych predpisov Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa, ich modernizáciu na základe vývoja na trhu a podľa potreby zmiernenie zaťaženia podnikov. Pokiaľ ide o súlad s právnymi predpismi, týmito návrhmi sa vylepšuje už existujúci postup súdnych príkazov, ktoré umožňujú riadne určeným kvalifikovaným subjektom vykonávať ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, a dopĺňa sa mechanizmom kolektívneho uplatňovania nárokov na nápravu. Návrhmi sa ďalej harmonizujú pravidlá týkajúce sa sankcií za porušenia spotrebiteľského práva, najmä v prípade rozsiahlych cezhraničných porušení, a stanovuje sa v nich právo na nápravu pre obete nekalých obchodných praktík. Pokiaľ ide o modernizáciu právnych predpisov Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa, v návrhoch sa posilňuje transparentnosť v online transakciách a rozširuje ochrana spotrebiteľov pri využívaní „bezplatných“ služieb.

Osem komôr⁷³ predložilo 11 stanovísk vrátane troch odôvodnených stanovísk⁷⁴.

Zatiaľ čo väčšina komôr podporila úsilie Komisie o modernizáciu právnych predpisov v oblasti ochrany spotrebiteľa, niekoľko komôr vyjadrilo výhrady k navrhovaným pravidlám týkajúcim sa sprísnenia sankcií, najmä pokiaľ ide o rozdeľovanie príjmov z pokút, a práva na nápravu pre obete nekalých obchodných praktík. Niektoré komory takisto kritizovali navrhované zmeny týkajúce sa práva na odstúpenie od zmluvy, dvojakej kvality výrobkov, nevyžiadaného podomového predaja a obchodných zájazdov. Pokiaľ ide o žaloby v zastúpení, niekoľko komôr navrhlo, aby sa vyjasnili určité vymedzenia (napríklad kolektívne záujmy spotrebiteľov) a kritériá na určenie oprávnených subjektov, ako aj pravidlá týkajúce sa toho, akým spôsobom spotrebiteľa vyjadrujú ochotu byť zastupovaní kvalifikovaným subjektom v rámci konania v zastúpení.

⁷² COM(2018) 183, 184 a 185.

⁷³ Bundesrat (AT) (dve stanoviská), Poslanecká sněmovna (CZ), Senát (CZ) (dve stanoviská), Bundesrat (DE) (dve stanoviská), Senato della Repubblica (IT), Assembleia da República (PT), Camera Deputaţilor (RO), Riksdag (SE).

⁷⁴ Bundesrat (AT) [dve odôvodnené stanoviská, jedno ku COM(2018) 184 a druhé ku COM(2018) 185] a Riksdag (SE) [jedno stanovisko ku COM(2018) 184 a COM(2018) 185].

Komisia vo svojich odpovediach vysvetlila, že zosúladenie maximálnej výšky pokút je nevyhnutné na to, aby orgány členských štátov mohli koordinovať opatrenia na presadzovanie práva v rámci siete spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa, a zároveň na zabezpečenie odstrašujúceho účinku týchto sankcií. Dodala, že navrhované pravidlá si nevyžadujú pridelenie konkrétneho podielu finančných prostriedkov na účely ochrany spotrebiteľa ani presný účel pridelenia. Vysvetlila aj, že jej návrh je neutrálny, pokiaľ ide o to, akým spôsobom zabezpečiť, aby sa na spotrebiteľa vzťahovala žaloba v zastúpení („opt-in“ alebo „opt-out“), ak je to potrebné, a tak ponecháva členským štátom možnosť voľby prístupu k tejto otázke.

- *Európsky orgán práce a prístup k sociálnej ochrane*⁷⁵

Komisia prijala 13. marca 2018 balík o sociálnej spravodlivosti. Pozostáva z návrhu nariadenia, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán práce, a návrhu odporúčania Rady o prístupe k sociálnej ochrane pre pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby s cieľom splniť Európsky pilier sociálnych práv a podporiť spravodlivé a dobre fungujúce trhy práce.

V roku 2018 deväť komôr⁷⁶ predložilo 11 stanovísk vrátane jedného odôvodneného stanoviska⁷⁷. Väčšina stanovísk sa týkala návrhu Európskeho orgánu práce.

Niekoľko komôr spochybnilo pridanú hodnotu navrhovaného orgánu a rozdelenie právomocí medzi vnútroštátnymi orgánmi a európskymi agentúrami, pričom zdôraznilo, že je dôležité rešpektovať rôzne vnútroštátne modely trhu práce a právomoci členských štátov v sociálnej oblasti a v oblasti zamestnanosti. Niektoré komory vyjadrili výhrady k získavaniu štatistických údajov a spoločným inšpekciám alebo požadovali vysvetlenie, ako by sa riešili spory medzi navrhovaným orgánom a členskými štátmi. Obavy sa týkali aj toho, že návrh týkajúci sa sociálnej ochrany by spolu s inými opatreniami mohol vyvinúť tlak na zmenu systémov sociálnej ochrany členských štátov.

Komisia vo svojich odpovediach zdôraznila, že cieľom navrhovaných opatrení je podporiť členské štáty v reakcii na výzvy zvyšovania mobility v celej Európe. Takisto vysvetlila, že úlohou navrhovaného orgánu je podporovať vnútroštátne orgány v operatívnych činnostiach v oblasti cezhraničnej pracovnej mobility a koordinácie v oblasti sociálneho zabezpečenia, nie preberať či duplikovať ich úlohy. Navrhovaný orgán by zriadil výbor na mediáciu sporov medzi členskými štátmi vo všetkých aspektoch mobility pracovnej sily. Súdny dvor by však zostal jedinou inštitúciou s právomocou vykladať právo Únie.

Komisia vysvetlila, že spoločné inšpekcie by neboli povinné a vykonávali by sa v súlade s vnútroštátnym právom dotknutých členských štátov. Ďalej ubezpečila národné parlamenty, že pokiaľ ide o získavanie údajov a výmenu informácií, navrhovaný orgán by sa riadil zásadami príslušného rámca interoperability.

Pokiaľ ide o návrh v oblasti sociálnej ochrany, Komisia poukázala na to, že navrhované odporúčanie by poskytlo flexibilitu potrebnú na riešenie problémov týkajúcich sa prístupu k sociálnej ochrane, pričom by sa v plnej miere zohľadnila rôznorodosť inštitucionálnych štruktúr v členských štátoch.

⁷⁵ COM(2018) 131 a 132 z 13. marca 2018.

⁷⁶ *Senát* (CZ) (dve stanoviská), *Cortes Generales* (ES), *Senato della Repubblica* (IT), *Sejm* (PL), *Senat* (PL), *Assembleia da República* (PT) (dve stanoviská), *Camera Deputaților* (RO), *Senat* (RO), *Riksdag* (SE).

⁷⁷ Od švédskeho parlamentu *Riksdag* ku COM(2018) 131.

- *Budúcnosť učenia*⁷⁸

Komisia 17. januára 2018 prijala tri iniciatívy na zlepšenie kľúčových kompetencií a digitálnych zručností Európanov, ako aj na podporu spoločných hodnôt a informovanosti žiakov o fungovaní Európskej únie. Cieľom návrhov je podporiť rozvoj kľúčových kompetencií (napr. gramotnosť, jazyky alebo občianske a digitálne zručnosti) vo vzdelávacích systémoch pre ľudí všetkých vekových kategórií, zabezpečiť lepšie využívanie digitálnych technológií pri výučbe a vzdelávaní, rozvíjať digitálne zručnosti potrebné na prácu a život v dobe rýchlej digitálnej zmeny, ako aj pomôcť členským štátom pri podpore spoločných hodnôt a budovaní inkluzívnych a vysokokvalitných systémov vzdelávania a odbornej prípravy na všetkých stupňoch vzdelávania.

V roku 2018 päť komôr⁷⁹ predložilo 11 stanovísk k balíku o vzdelávaní. V týchto stanoviskách sa vo všeobecnosti podporovali a vítali návrhy Komisie.

Niektoré komory Komisii pripomenuli, že zodpovednosť za vzdelávanie majú výlučne členské štáty, a trvali na tom, že úlohou Únie by nemalo byť ísť nad rámec právne nezáväzných odporúčaní, a/alebo žiadali, aby sa dôkladne preskúmala európska pridaná hodnota a administratívna záťaž, ktorú by návrhy mohli spôsobiť. Ostatné komory požiadali o silnejšie prepojenie medzi vzdelávaním a podnikateľským sektorom a ďalšie vyjasnenie certifikácie digitálnych zručností.

Komisia vo svojich odpovediach ubezpečila národné parlamenty o tom, že návrhy boli vypracované s ohľadom na subsidiaritu a pri plnom rešpektovaní právomocí členských štátov v politike vzdelávania. Vysvetlila, že budúce materiály na podporu rozvoja kľúčových kompetencií by sa mali pripravovať v úzkej spolupráci s členskými štátmi ako dobrovoľné nástroje na podporu vzájomného učenia sa a že Komisia nebude v rámci akčného plánu digitálneho vzdelávania vydávať kvalifikácie ani overovať kompetencie.

Spoločné stanoviská z vlastnej iniciatívy

V roku 2018 dostala Komisia dve spoločné stanoviská z vlastnej iniciatívy národných parlamentov. Obidve boli podpísané šiestimi parlamentmi/komorami krajín Vyšehradskej skupiny (V4)⁸⁰. Jedno sa týkalo parlamentnej spolupráce krajín V4 a druhé budúcnosti zásady subsidiarity a energetickej únie a politiky v oblasti klímy.

5. KONTAKTY, NÁVŠTEVY, SCHÔDZE A KONFERENCIE

Návštevy Komisie v národných parlamentoch a schôdze s národnými parlamentmi

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch členovia Komisie v roku 2018 uskutočnili početné návštevy národných parlamentov všetkých členských štátov a takmer všetkých komôr. V mnohých komorách sa uskutočnila viac ako jedna návšteva predsedu Junckera, prvého podpredsedu, podpredsedov alebo komisárov.

⁷⁸ COM(2018) 22, 23 a 24 zo 17. januára 2018.

⁷⁹ Poslanecká sněmovna (CZ) (tri stanoviská), Senát (CZ), Bundesrat (DE) (tri stanoviská), Assembleia da República (PT), Camera Deputaţilor (RO) (tri stanoviská).

⁸⁰ Poslanecká sněmovna (CZ), Senát (CZ), Országgyűlés (HU), Národná rada (SK), Sejm (PL), Senat (PL).

Veľa národných parlamentov navyše vyslalo delegácie do Bruselu na stretnutia s členmi Komisie. Celkovo sa v roku 2018 uskutočnilo 140 návštev a stretnutí (pozri mapu ďalej). Hlavný vyjednávač Michel Barnier sa v rámci procesu rokovaní o brexite takisto stretol s prevažnou väčšinou národných parlamentov prostredníctvom pravidelných návštev krajín v priebehu rokovaní s cieľom informovať ich o prebiehajúcich rokovaníach a/alebo ich výsledkoch. Počas roka 2018 sa úradníci Komisie, prevažne na vedúcej úrovni, zúčastnili na viac ako 80 schôdzach výborov národných parlamentov s cieľom prediskutovať legislatívne návrhy na technickejšej úrovni. Úradníci Komisie boli navyše vyzvaní, aby na 24 stretnutiach stálych predstaviteľov národných parlamentov v Bruseli predstavili hlavné iniciatívy alebo dôležité témy, ako je brexit, viacročný finančný rámec alebo činnosť a následné opatrenia osobitnej skupiny pre subsidiaritu. Okrem toho úradníci pre európsky semester zo zastúpení Komisie v členských štátoch zostali v kontakte s národnými parlamentmi v súvislosti s európskym semestrom a inými hospodárskymi otázkami.

Medziparlamentné schôdze a konferencie

V roku 2018 sa uskutočnilo niekoľko dôležitých medziparlamentných schôdzí a konferencií⁸¹ vrátane Konferencie parlamentných výborov pre záležitosti Únie z parlamentov Európskej únie (COSAC⁸²), Konferencie predsedov parlamentov Európskej únie⁸³, Európskeho parlamentného týždňa⁸⁴, Medziparlamentnej konferencie o stabilite, hospodárskej koordinácii a riadení v Európskej únii⁸⁵, medziparlamentných konferencií pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a spoločnú bezpečnostnú a obrannú politiku⁸⁶ a novozaloženej Spoločnej parlamentnej kontrolnej skupiny pre Europol⁸⁷.

⁸¹ Podrobnejšie informácie o týchto schôdzach nájdete v správe Európskeho parlamentu o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi:

<http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/home/annual-reports.html>.

⁸² Konferencia COSAC je jediné medziparlamentné fórum zakotvené v zmluvách v protokole č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii. Koná sa dvakrát (jedno zasadnutie predsedov a jedno plenárne zasadnutie) v každom členskom štáte, ktorý zastáva rotujúce predsedníctvo Rady Európskej únie. Komisia má v konferencii COSAC postavenie pozorovateľa. Podrobné správy zo zasadnutí konferencie COSAC, ako aj kópie príspevkov z konferencie COSAC a odpovede Komisie na ne sú uvedené na webovom sídle konferencie COSAC <http://www.cosac.eu/en/>. Informácie o konferencii COSAC možno nájsť aj na tejto adrese:

<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?type=082dbcc564afa0210164b2da9f5102f8&appLng=SK>.

⁸³ Konferencia predsedov parlamentov Európskej únie sa každoročne organizuje v členskom štáte, ktorý zastával rotujúce predsedníctvo Rady Európskej únie počas druhej polovice predchádzajúceho roka. Zasadnutie v roku 2018 sa uskutočnilo v Talline 23. a 24. apríla 2018. Ďalšie informácie:

<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do?id=082dbcc55d1a225d015d1bfe7cce00ed&appLng=SK>.

⁸⁴ V rámci Európskeho parlamentného týždňa, ktorý sa konal v Európskom parlamente 19. a 20. februára 2018, vystúpil podpredseda Dombrovskis, komisár Oettinger a komisárka Thyssenová. Ďalšie informácie:

<http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/high-level-conferences/european-parliamentary-week.html>.

⁸⁵ Na tejto konferencii, ktorá sa konala 17. a 18. septembra 2018 vo Viedni, vystúpil komisár Moscovici. Ďalšie informácie:

<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55f38350b015f3958960f01ee&appLng=SK>.

⁸⁶ Dve konferencie sa konali v dňoch 15. až 17. februára 2018 v Sofii a 11. a 12. októbra 2018 vo Viedni. Na obidvoch konferenciách sa zúčastnila vysoká predstaviteľka/podpredsedníčka Komisie Federica Mogherini. Ďalšie informácie:

Dve zasadnutia predsedov konferencie COSAC v roku 2018 sa konali v Sofii (Bulharsko) 21. – 22. januára 2018 a vo Viedni (Rakúsko) 8. – 9. júla 2018. Na obidvoch sa zúčastnil prvý podpredseda Komisie Frans Timmermans. Delegáti preskúmali priority obidvoch predsedníctiev, budúcnosť Európskej únie, ako aj makroregionálne stratégie (v Sofii).

Na LIX. plenárnom zasadnutí COSAC, ktoré sa konalo 17. – 19. júna 2018 v Sofii, sa diskutovalo o úspechoch bulharského predsedníctva, integrácii a prepojení západného Balkánu, Európskom pilieri sociálnych práv a politike súdržnosti po roku 2020.

Na LX. plenárnom zasadnutí, ktoré sa konalo 18. – 20. novembra 2018 vo Viedni, sa zúčastnil podpredseda Šefčovič, ktorý s delegátmi rokoval o súčasnej situácii v oblasti energetickej únie. Delegáti sa tiež zaoberali súčasným stavom rakúskeho predsedníctva, brexitom (pričom vyjadrili silnú podporu hlavnému vyjednávačovi Únie a dohode o vystúpení), politikou v oblasti klímy a energetickej úniou, ako aj transparentnosťou tvorby právnych predpisov Únie vzhľadom na nadchádzajúce voľby do Európskeho parlamentu.

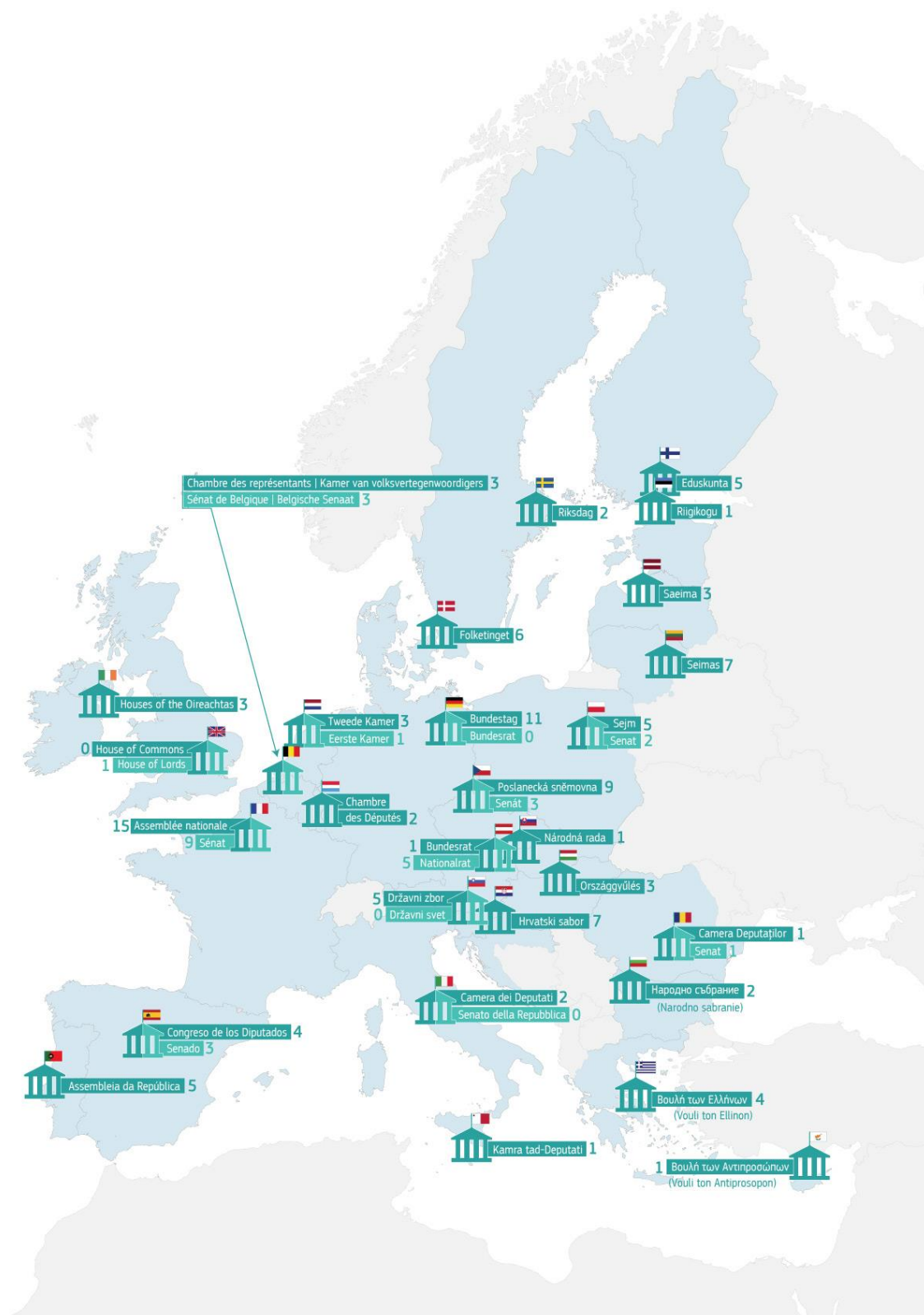
Komisia poskytla písomné odpovede na príspevky, ktoré konferencia COSAC prijala na svojich dvoch plenárnych zasadnutiach⁸⁸.

<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55f38350b015f394a4eb201ca&appLng=SK>
a <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55f38350b015f394ad04c01cc&appLng=SK>.

⁸⁷ Spoločná parlamentná kontrolná skupina pre Europol bola zriadená v roku 2018 a stretla sa dvakrát, v Sofii 18. – 19. marca za účasti komisárky Gabrielovej a komisára Kinga a v Bruseli 24. – 25. septembra za účasti komisára Kinga.

⁸⁸ <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?type=082dbcc564afa0210164b2da9f5102f8&appLng=SK>.

Počet návštev členov Komisie v národných parlamentoch a stretnutí s nimi v roku 2018
(spolu pre všetky členské štáty: 140)

6. ÚLOHA REGIONÁLNYCH PARLAMENTOV

Regionálne parlamenty nepriamo prispievajú k vzťahom Komisie s národnými parlamentmi. Podľa protokolu č. 2 k zmluvám sa pri kontrole subsidiarity v návrhoch legislatívnych aktov Európskej únie v záujme vydania odôvodnených stanovísk národné parlamenty v prípade potreby radia s regionálnymi parlamentmi s legislatívnymi právomocami⁸⁹. Poslanci regionálnych parlamentov sú takisto zastúpení vo Výbore regiónov, ktorý vykonáva monitorovacie činnosti prostredníctvom siete na monitorovanie subsidiarity a jej online platformy REGPEX určenej na podporu zapojenia regionálnych parlamentov s legislatívnymi právomocami do systému včasného varovania pri porušovaní zásady subsidiarity⁹⁰.

V roku 2018 predložili partneri platformy REGPEX 95 príspevkov, z ktorých 75 pochádzalo od regionálnych parlamentov. Najaktívnejšími regionálnymi parlamentmi boli Legislatívne zhromaždenie regiónu Emilia Romagna (21 príspevkov), Bavorský štátny parlament (20 príspevkov) a Durínsky štátny parlament (10 príspevkov). To poukazuje na prudký nárast aktivity v porovnaní s rokom 2017, keď platforma REGPEX zaznamenala len 30 príspevkov regionálnych parlamentov (zo 66 príspevkov partnerov platformy REGPEX). Návrhy Komisie, ku ktorým bol predložený najvyšší počet pripomienok regionálnych parlamentov, sa týkali mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany, revízie smernice o pitnej vode⁹¹, minimálnych požiadaviek na opätovné použitie vody a hodnotenia zdravotníckej technológie⁹².

Hoci zmluvy neobsahujú výslovné ustanovenie o priamej interakcii medzi Komisiou a regionálnymi parlamentmi, niekoľko regionálnych parlamentov predložilo v roku 2018 svoje stanoviská priamo Komisii. Vyjadrili sa nielen k subsidiarite, ale aj k politickým aspektom rôznych návrhov Komisie. Komisia vzala na vedomie všetky vznesené aspekty a vo všeobecnosti sa nimi zaoberala vo svojich odpovediach regionálnym parlamentom.

Úvahy o tom, ako lepšie zapojiť regionálne a miestne orgány do prípravy politík Únie a následných opatrení, boli jednou z úloh osobitnej skupiny pre subsidiaritu, proporcionalitu a scenár „Menej, ale efektívnejšie“ (pozri oddiel 2.1.). Niekoľko regionálnych parlamentov predložilo osobitnej skupine príspevky so zmysluplnými návrhmi, a to aj počas verejného vypočutia, a viedlo diskusie o týchto záležitostiach v pracovnej skupine pre subsidiaritu zriadenej v rámci Konferencie európskych regionálnych legislatívnych zhromaždení (CALRE). Osobitná skupina vyzvala národné parlamenty, regionálne parlamenty a Výbor regiónov, aby zlepšili svoju komunikáciu vrátane účinnejšieho využívania príslušných nástrojov IT, aby sa zabezpečilo, že legislatívny postup a mechanizmus kontroly subsidiarity budú lepšie odrážať ich záujmy.

Predseda Juncker sa počas roka stretol so zástupcami viacerých regionálnych vlád a parlamentov, a to z Flámska, Valónska (Belgicko), Bavorska, Porýnia-Falcka (Nemecko) a Dolného Rakúska (Rakúsko). Podobné stretnutia mali aj iní členovia Komisie.

⁸⁹ Článok 6, prvý odsek Protokolu č. 2 o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality.

⁹⁰ Viac podrobností o činnosti Výboru regiónov v oblasti kontroly subsidiarity pozri v oddiele 2.4.

⁹¹ Tie viedli aj k štyrom odôvodneným stanoviskám národných parlamentov (pozri oddiel 3.2.).

⁹² COM(2017) 772, COM(2017) 753, COM(2018) 337 a COM(2018) 51.

7. ZÁVER

V roku 2018 došlo k výraznému poklesu celkového počtu **odôvodnených stanovísk**, ktoré boli Komisii doručené (37 v porovnaní s 52 v roku 2017 a 65 v roku 2016). K tomuto poklesu došlo v kontexte viac-menej stabilného počtu legislatívnych návrhov predložených Komisiou a takmer rovnakého celkového počtu prijatých stanovísk v porovnaní s rokom 2017. Odôvodnené stanoviská sa navyše týkali rôznych oblastí politiky, pričom žiadny návrh neviedol k viac ako štyrom odôvodneným stanoviskám národných parlamentov. Mohlo by to byť výsledkom toho, že Komisia uplatňuje osvedčený a dokonca posilnený program lepšej právnej regulácie, pričom sa zaviazala začleniť zásady subsidiarity a proporcionality do všetkých fáz tvorby politiky, hodnotiť existujúce politické rámce pred predložením legislatívnych revízií a opatrenia na európskej úrovni iniciovať len vtedy, ak je ich pridaná hodnota jasná.

Kontrola a monitorovanie subsidiarity boli aj prioritou Európskeho parlamentu a Výboru regiónov. V záveroch Európskej rady sa zdôraznila potreba inteligentného uplatňovania zásad lepšej právnej regulácie vrátane subsidiarity a proporcionality.

Osobitná skupina pre subsidiaritu, proporcionality a scenár „Menej, ale efektívnejšie“ uskutočnila medziinštitucionálnu diskusiu o tom, ako zabezpečiť a zlepšiť uplatňovanie zásad subsidiarity a proporcionality. V jej záverečnej správe sa odporúčajú následné opatrenia inštitúcií, ktorých cieľom je lepšie zapojiť národné parlamenty, ako aj regionálne a miestne samosprávy do prípravy právnych predpisov a politík Únie a následných opatrení. Komisia reagovala na prácu osobitnej skupiny v dvoch oznámeniach v októbri 2018 a v apríli 2019. Predložila súbor následných opatrení, napríklad vypracovanie súhrnných odpovedí na odôvodnené stanoviská, a v roku 2019 v týchto opatreniach pokračovala aj v rámci revidovaného programu lepšej právnej regulácie.

Počet stanovísk predložených národnými parlamentmi v rámci **politického dialógu** zostal v roku 2018 vysoký (569 stanovísk), čo je približne rovnaké množstvo ako v roku 2017 (576), hoci ešte viac stanovísk ako v predchádzajúcich rokoch pochádzalo od niekoľkých veľmi aktívnych komôr. Relatívne malý podiel odôvodnených stanovísk (6,5 %) a naopak relatívne vysoký podiel stanovísk z vlastnej iniciatívy alebo stanovísk k nelegislatívnym iniciatívam (38 %) na celkovom počte predložených stanovísk dokazuje, že národné parlamenty naďalej prejavujú záujem o otázky, ktoré idú nad rámec aspektov subsidiarity v rámci iniciatív Komisie, a o poskytnutie hodnotného a včasného príspevku k obsahu týchto iniciatív. Odzrkadľuje to želanie národných parlamentov, aby sa okrem ovplyvňovania a kontroly európskych pozícií svojich vlád aktívne podieľali na európskom rozhodovacom procese.

V nadväznosti na záväzok, ktorý táto Komisia od začiatku prijala – rozvíjať svoje vzťahy s národnými parlamentmi – členovia Komisie v roku 2018 pokračovali v pravidelných diskusiách s národnými parlamentmi. To svedčí o tom, ako vysoko európske inštitúcie oceňujú úlohu národných parlamentov, ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu pri približovaní Únie jej občanom tak, aby bola transparentnejšia a prístupnejšia.